VeiligheidsRegio Zeeland

Programmabegroting 2024

31 maart 2023

Voorwoord

‘Samen zorgen voor een veilig Zeeland’ is onze missie. Veiligheidsregio Zeeland maakt zich sterk voor de veiligheid van de Zeeuwse samenleving.. In 2024 blijven we inzetten op een toekomstbestendige brandweerzorg en voorbereide crisisorganisatie, zoals voorgelegd in ons meerjarenbeleidsplan. In de voorliggende begroting werken we verder uit hoe we invulling geven aan onze ambities.

De afgelopen jaren hebben we met verschillende crises te maken gehad: de klimaatcrisis, de Covid-19 pandemie en effecten van de oorlog in Oekraïne. De verwachting is dat dit de komende jaren zeker niet minder wordt en een grotere behoefte ontstaat aan coördinatie door veiligheidsregio's als uitvoeringsinstantie. De komende jaren werken we, in lijn met de Contourennota, toe naar één goed functionerend landelijk dekkend stelsel van crisisbeheersing. De verhoging van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) door het Rijk geeft ruimte om hier invulling aan te geven. Deze middelen zijn bestemd voor de verdere doorontwikkeling van crisisbeheersing en de opgave op voor informatie-gestuurd werken en informatieveiligheid.

In 2022 zijn we gestart met het programma Brandweerzorg 2030. Ons beleid is gericht op het in stand houden van de brandweerzorg, gebaseerd op vrijwilligheid, met overdag ondersteuning vanuit vier werklocaties. De beschikbaarheid van vrijwilligers, opleidingsmogelijkheden, dagdienstbeschikbaarheid, materieel en huisvesting zijn hierbij essentieel.

Vrijwilligheid vormt de basis van onze repressieve brandweerzorg, zowel voor de basisbrandweerzorg als bij opschaling bij grotere incidenten. Maar de beschikbaarheid van de vrijwilligers daalt en de periode die een brandweervrouw/man verbonden blijft aan de organisatie wordt korter. Hiermee staat het model van vrijwilligheid onder druk. Dit vraagt heroriëntatie op de wijze waarop onze brandweerzorg is ingericht. Voor nu zijn werving en opleiding van vrijwilligers een kritieke factor voor het in stand houden van het huidige model op basis van vrijwilligheid. In toenemende mate is doorlopend werven en opleiden van officieren voor de operationele leiding van de brandweer een uitdaging. Door vergrijzing en verloop is de komende jaren extra inspanning nodig om deze functies in te vullen. De voltijdsopleiding tot brandweerofficier is hiervoor een belangrijk middel.

Met de begroting 2024 waarin een extra beroep gedaan wordt op de gemeenten , bieden we een sluitende begroting aan. De stijgende lonen en prijzen, meer opleidingen voor brandweervrijwilligers en meer officiersopleidingen leiden tot oplopende kosten voor gemeenten om de huidige dienstverlening in stand te houden. Voor wat betreft de gestegen kosten van de in 2023 afgesloten CAO is voor 2023 reeds een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage voorzien. Met het oog op de looptijd van de CAO zal ook voor 2024 de vraag aan de orde komen of de geformuleerde VZG norm toereikend zal zijn, vooralsnog is hier wel van uit gegaan.
Ook laat de meerjarenraming financiële tekorten zien als gevolg van oplopende kapitaallasten. Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat de financiële positie van de VRZ onder druk staat. In de komende periode zal verder verkend worden hoe deze ontwikkeling opgelost kan worden. In voorliggend stuk lichten we dit nader toe.

Edith van der Reijden, Directeur/Commandant Brandweer bij Veiligheidsregio Zeeland

Inhoud

Voorwoord 1

Inhoud 3

Hoofdstuk 1: Beleidsbegroting 4

Deel 1.1: Het programmaplan 5

1.1.1 Programma 'Toekomstbestendige brandweerzorg' 5

1.1.2 Programma 'Voorbereide crisisorganisatie' 12

1.1.3 Overhead / bedrijfsvoering 14

1.1.4 Algemene dekkingsmiddelen 15

1.1.5 Onvoorzien 19

Deel 1.2: De paragrafen 21

1.2.1 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 21

1.2.2 Paragraaf Bedrijfsvoering 24

1.2.3 Paragraaf Financiering 25

1.2.4 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 28

1.2.5 Paragraaf Verbonden partijen 32

Hoofdstuk 2: Financiële begroting en meerjarenraming 33

Deel 2.1: Uitgangspunten voor de begroting 34

Deel 2.2: Overzicht van baten en lasten en de toelichting 38

2.2.1 Totaaloverzicht per programma, inclusief meerjarenraming 38

2.2.2 Totaaloverzicht op economische categorie, inclusief meerjarenraming 38

2.2.3 Specificatie per programma naar economische categorie, inclusief meerjarenraming 39

2.2.4 Overzicht met vergelijkende cijfers uit de concept-jaarrekening 2022 en de begroting 2023 40

2.2.5 Incidentele lasten per programma 42

Deel 2.3: Uiteenzetting financiële positie 44

2.3.1 Prognose begin- en eindbalans 2023 t/m 2027 44

2.3.2 Geprognosticeerde EMU-saldo 46

2.3.3 Verwachte stand en verloop van de reserves 2023 t/m 2027 47

2.3.4 Investeringsplan 2023 t/m 2027 51

Deel 2.4: Overzicht van baten en lasten per taakveld 54

Hoofdstuk 1: Beleidsbegroting

Deel 1.1: Het programmaplan

1.1.1 Programma 'Toekomstbestendige brandweerzorg'

Wat willen we bereiken?

De brandweer heeft als doel te stimuleren dat minder branden, slachtoffers en schade ontstaan. Dan doen we door risico's te beperken en bij incidenten en zo adequaat mogelijke inspanning te leveren. De taken van de brandweer zijn beschreven in de Wet veiligheidsregio's.

In ons meerjarenbeleidsplan 2022-2025 is een start gemaakt met een visie op de Brandweerzorg naar de toekomst. Dit is noodzakelijk door meerdere (complexe) ontwikkelingen vanuit nieuwe wetgeving, landelijk beleid, inzichten in de staat van de huidige brandweerzorg en ontwikkelingen als veilige energietransitie. Voor het programma toekomstbestendige brandweer hebben we vier speerpunten:

1. Speerpunt 1: Brandveiligheid

Met adviseren, toezichthouden en handhaven proberen we (ongevallen bij) brand(gevaar) te voorkomen of te beperken. In lijn met de visie van Brandweer Nederland, focussen we meer op het verkleinen van de kans op branden en ongevallen, waardoor ook de impact ervan minder wordt. Zo is de incidentbestrijding beter in staat effectief en doelmatig het nog bestaande restrisico af te dekken. Hiervoor maken we een uitvoeringsplan.

We motiveren de samenleving en proberen risicovol gedrag te beïnvloeden met voorlichting, adviezen en aanwijzingen vanuit Brandveilig Leven en via het platform Zeeland Veilig. Hierbij werken we nauw samen met onze veiligheidspartners.

Samen met de Zeeuwse gemeenten maken we de levering van bluswater toekomstbestendig en stellen we een regionaal bluswaterbeleid op.

2. Speerpunt 2: Incidentbestrijding

We houden de repressieve brandweerorganisatie in stand met minimaal behoud van de huidige kwaliteit. We baseren ons zo veel mogelijk op vrijwilligheid en zijn geworteld in de samenleving. Landelijk staat de vrijwilligheid onder druk, ook in onze regio is dat het geval. Zie hiervoor het rapport 'Vrijwilligheid bij de brandweer in Nederland (2021)'. Naar aanleiding van dit rapport besteden we veel aandacht aan het verbeteren van de werving en het behoud van vrijwilligers en betrekken we de vrijwilligers hierbij. Dit komt tot uiting in de 'Uitvoeringsagenda Vrijwilligheid'.

Het ontwikkelen van nieuwe brandveiligheidsconcepten leidt tot andere vormen van incidentbestrijding. Met behoud van de huidige kwaliteit van de brandweerzorg sluiten we aan bij deze ontwikkelingen vanuit Brandweer Nederland.

Als basis voor de incidentbestrijding implementeren we een nieuw dekkingsplan vanuit het landelijk project Gebiedsgerichte Opkomsttijden dat voorziet in een landelijke uniforme werkwijze.

We sluiten aan bij de landelijke werkwijze Grootschalig Specialistisch Brandweeroptreden en Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen.

We vertalen de ontwikkeling vanuit de energietransitie naar de Zeeuwse situatie. Die betekenen immers nieuwe kansen en risico's waaraan we ons moeten aanpassen.

3. Speerpunt 3: Leren en ontwikkelen

We kijken hoe we de risico's uit het Regionaal Risicoprofiel kunnen vertalen naar ons beleid. We voeren incident-evaluaties en brandonderzoek uit. Deze analyses gebruiken we om het kwaliteitsniveau te bewaken, passende inzet te bepalen op het terrein van voorbereiding, repressie, vakbekwaamheid en veiligheid en bij te stellen waar nodig.

4. Speerpunt 4: Informatiemanagement en bedrijfsvoering

Digitale innovaties bieden veel kansen voor de brandweer. We willen onze operationele informatievoorziening verbeteren door meer inzicht in risico's en informatie bij brandweeroptreden en digitale scholing voor ons operationeel personeel. We willen in 2024 informatiegestuurde veiligheid verder vertalen naar de brandweerprocessen, bijvoorbeeld door op basis van Business Intelligence te sturen op effectieve inzet van brandweereenheden.

Wat gaan we hiervoor doen?

Speerpunt 1: Brandveiligheid

In het voorkomen van branden en incidenten ontwikkelen de werkzaamheden van risicobeheersing zich steeds meer van regelgericht naar risicogericht. Dit volgt de landelijke verschuiving van repressie naar pro-actie en preventie. Voorlichting op het gebied van brandveiligheid is hierin een belangrijk onderdeel.

Veranderende wetgeving
We leveren een actieve bijdrage en sluiten in onze advisering aan bij de uitvoering van de veranderende kaders in wetgeving met betrekking tot omgevingsveiligheid. De Omgevingswet (Ow) en Wet kwaliteitsbevordering voor het bouwen (Wkb) zijn naar verwachting vanaf 1 januari 2024 van kracht. Dit heeft gevolgen voor de onze adviesfunctie en toezichtrol. Door de invoering van deze wetten verwachten we minder adviseringen en een verschuiving naar meer controles en toezicht op brandveilig bouwen en brandveilig gebruik.

Energietransitie
We vergroten onze kennis op het gebied van ontwikkelingen op het gebied van de regionale energie transitie. Dit brengt nieuwe vraagstukken op het gebied van externe- en omgevingsveiligheid met zicht mee, denk hierbij aan het bunkeren en overslaan van vloeibaar aardgas (LNG), een groene ammoniak hub, de aanleg van zonneparken en de bouw van kernenergiecentrales. We vertalen deze nieuwe ontwikkelingen naar onze reguliere adviezen en werkwijzen. Deze risico's en activiteiten brengen meer adviesaanvragen met zich mee. Het effect deze ontwikkeling is voor de begroting 2024 op dit moment nog lastig in te schatten.

Monitoren Regionaal risicoprofiel en grensoverschrijdend risicoprofiel
We volgen regionale, landelijke en internationale ontwikkelingen en bij het signaleren van nieuwe (grensoverschrijdende) risico's analyseren we de impact voor brandweerzorg en crisisbeheersing. Deze input draagt bij aan de realisatie van een dynamisch regionaal risicoprofiel.

Controles op (brand)veiligheid op basis van risico's
We houden toezicht op het brandveilig gebruik van gebouwen en terreinen waaronder evenementenlocaties middels een meerjarenplanning. We werken conform de werkwijze van risico- en informatiegericht controleren. Dit betekent dat we tijdens controles die punten controleren die essentieel zijn voor de brandveiligheid en waarvoor specifieke expertise vanuit de brandweer noodzakelijk is. Met deze werkwijze richten we ons bij controles enerzijds op die zaken met reële risico's, anderzijds vergroten we het brandveiligheidsbewustzijn bij de gebruikers. De resultaten uit de controles worden overgedragen aan de gemeenten voor juridische opvolging in geval van blijvende overtredingen.

Advisering op het gebied van (brand)veiligheid en brandveilig gebruik
We geven veiligheidsadviezen aan de gemeenten als bevoegd gezag. In de jaarlijkse planning maken we een raming van het aantal adviezen op basis van resultaten van voorgaande jaren.
We verrichten taken op het gebied van;

Ontbranding van vuurwerk en evenementenveiligheid

- Beoordelen van aanvragen voor omgevingsvergunningen voor de activiteiten bouwen en brandveilig gebruik, alsmede gebruiksmeldingen op brandveiligheid en toetsen aan geldende wet- en regelgeving.
- Beoordelen van ingediende Programma's van Eisen (PVE), Uitgangspuntendocumenten (UPD), BHV-plannen en Ontruimingsplannen.
- Adviseren in omgevings- en bouwplannen, toename van het aantal i.r.t. de veilige energie
- Advisering in evenementen en op de ontbrandingstoestemmingen vuurwerk en opslaglocaties vuurwerk.
- Bijdragen in nieuwe ontwikkelingen zoals het Keurmerk Veilig Ondernemen (voor winkelgebieden KVO-W en bedrijventerreinen KVO-B)

Advisering op omgevingsveiligheid en fysieke leefomgeving

- Integraal adviseren op inpassingsplannen, bestemmingsplannen, omgevingsvisies en -plannen, omgevingsvergunningen en structuurvisies, advisering over bereikbaarheid voor de hulpdiensten en bluswaterwinning is hier onderdeel van. We geven samen GGD en RUD afgestemde adviezen aan de verantwoordelijke overheden.

Advisering en inspecties industriële veiligheid (Brzo, Bevi)

- Adviseren en uitvoeren van inspecties bij Brzo-bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn boven een bepaalde drempelwaarde, deze vallen onder de werking van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo, 2015). Dit doen we i.s.m. de provincie als bevoegd gezag, Omgevingsdienst DCMR en de Nederlandse Arbeidsinspectie.
- Beoordelen van de wettelijk verplichte veiligheidsrapportages Brzo-bedrijven en participeren in het uitvoeren van incidentenonderzoek bij Brzo-bedrijven.
- Adviseren en uitvoeren van inspecties bij risicovolle bedrijven waar gevaarlijke stoffen staan opgeslagen, maar die niet onder het regime van de Brzo vallen. Deze vallen onder de werking van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).
- Actualiseren en controleren jaarlijks een aantal bedrijfsbrandweeraanwijzingen op basis van artikel 31 Wvr.
- Participeren en adviseren van de industrie, waarbij de risico's en maatregelen bij nieuwe energiedragers worden beoordeeld. Voorbeelden hiervan zijn plannen voor waterstofproductie en transport, kernenergie, elektrische opslagsystemen en hoogspanningsstations en -leidingen.

Adequate risicocommunicatie
We zetten in op het verhogen van de zelfredzaamheid van de inwoners en bedrijven in Zeeland met betrekking tot brandweerzorg in Zeeland. Door preventieve activiteiten en maatregelen vergroten we de kennis en eigen preventieve mogelijk- en verantwoordelijkheden van inwoners en bedrijven. We breiden onze voorlichting uit naar brancheorganisaties zoals architecten, projectontwikkelaars, verzekeraars. Binnen de pilot 'Brandweer in de wijk' Vlissingen is een 'wijkbrandweerman/-vrouw' actief in delen van de binnenstad. Deze anticipeert op en geeft voorlichting over (brand)risico's en zelfredzaamheid.

Zeelandveilig.nl staat samen met het portal en verbonden sociale media centraal in de informatieverstrekking over fysieke veiligheid in Zeeland en geeft antwoorden op vragen en zorgen van inwoners en bezoekers. Overheden, crisispartners, betrokken organisaties en bedrijven delen de content waardoor inwoners en bezoekers in Zeeland via meerdere kanalen worden bereikt.

Samen met gemeenten en bedrijven zorgen voor voldoende bluswatervoorzieningen
De colleges van burgemeester en wethouders zijn verantwoordelijk voor bereikbaarheid en bluswatervoorziening. Middels een aantal samenhangende deelproducten (interregionale adviesleidraad bluswatervoorziening en bereikbaarheid, bluswaterregeling, procesanalyse bluswater en het Zeeuws bluswaterbeleid) adviseren we en wordt uitvoering gegeven aan het bluswaterbeleid, passend binnen de visie van de Omgevingswet.

Speerpunt 2: Incidentbestrijding

Beschikbaarheid van (brandweer)middelen volgens dekkingsplan
We beschikken over 64 brandweerposten, op basis van vrijwilligers. Begin 2023 hadden we 1.137 vrijwilligers. Op vier locaties hebben we een dagdienstbezetting tijdens kantooruren.

In de periode 2017-2022 stopten gemiddeld 70 vrijwilligers per jaar. We verwachten dat het verloop de komende jaren toeneemt. Oorzaken hiervoor zijn bijvoorbeeld vergrijzing en afname werkgelegenheid in het gebied van de post. De impact van de uitstroom is groot. In veel gevallen hebben vrijwilligers namelijk meer dan één functie ontwikkeld over de tijd. Een nieuwe manschap heeft is na twee jaar opgeleid voor één functie en moet dan nog een andere opleiding volgen om meerdere functies uit te voeren.

De tijdige beschikbaarheid van voldoende vrijwillig personeel is een kwetsbare factor, met name overdag. Aan de hand van het dekkingsplan (2023) signaleren we kwetsbaarheden in de brandweerzorg. We bepalen de ernst daarvan en beoordelen samen met gemeenten welke maatregelen nodig zijn. Keuzes zijn risicobeheersende of operationele maatregelen.

Vakbekwaam worden en blijven
Werven en opleiden van vrijwilligers zijn cruciaal bij het in stand houden van vrijwilligheid.

Op basis van een analyse van in- en uitstroom verwachten we dat in 2024 en de daaropvolgende jaren structureel behoefte is aan twee extra manschap-opleidingen, een stijging van 50% ten opzichte van 2022, mogelijk oplopend naar tijdelijk 4 extra manschap-opleidingen in 2027. Daarnaast zijn extra opleidingen nodig voor bevelvoerders en specialistische functies. De verhoogde opleidingsbehoefte voor instandhouding vraagt een structurele verhoging van ons opleidingsbudget. De kosten voor de verhoging van de opleidingscapaciteit worden geraamd op € 550.000 per jaar.

Nadat brandweermedewerkers vakbekwaam zijn, moeten ze ook vakbekwaam blijven. Dit doen we door oefeningen aan te bieden in een reguliere oefencyclus en met een aantal verplichte oefenitems.

Voorzien in operationele leiding
We moeten voorzien in operationele leiding en expertise, zowel voor de brandweer als voor crisisbeheersing. Bij deze piketfunctionarissen is dezelfde problematiek zichtbaar als bij de vrijwilligers. Door de huidige leeftijdsopbouw verwachten we een grotere uitstroom in de komende jaren. Deze functies zijn niet eenvoudig in te vullen; het behalen van de benodigde opleiding vergt tijd. Een kandidaat met de geschikte vooropleiding (bevelvoerder) vraagt minimaal twee tot drie jaar tijd om door te groeien naar de rol van Officier van Dienst.

Piketfunctionarissen	2023	2028
Operationeel personeel	40	45
Vacatures	5*	15*
Percentage ≥50 jaar	45%	64%

*) Bestaat uit openstaande vacatures en vacatures op basis van start werving bij de leeftijd van 60 jaar

Een meer strategische aanpak van het invullen van komende vacatures is noodzakelijk om de sleutelfuncties op Hbo-niveau in te blijven vullen. Daarom leiden we versneld officieren op door deelname aan de landelijke voltijdsofficiersopleiding bij het NIPV. We werven gemiddeld één persoon per jaar op voor deze voltijdsopleiding om deze medewerker na de opleiding in te laten stromen op een formatieplaats binnen onze organisatie. De kosten hiervoor zijn geraamd op € 180.000 per jaar, structureel. In verband met de start van dit traject in 2024 is voor 2024 een bedrag van € 90.000 geraamd.

Paraatheid, uitrukken brandweer binnen de vastgestelde opkomsttijden
De paraatheid van de brandweerposten is een aandachtspunt. Met name in de dagsituatie (tijdens kantoortijden) staat de paraatheid op sommige locaties onder druk. We willen de paraatheid in de toekomst verbeteren. Het dekkingsplan op basis van gebiedsgerichte opkomsttijden (2023) geeft de mogelijkheid een programmatische aanpak te ontwikkelen op brandweerzorg. Ook in 2024 wordt hieraan gewerkt.

Specialistische teams
We zijn voorbereid op specifieke risico's als tunnelbrand, natuurbrand, incidenten met gevaarlijke stoffen, chemische industrie, industriële brand, scheepsbrand, waterongevallen en hoogte- en diepteongevallen. Hiervoor hebben we specialistische teams en functionarissen opgeleid. In lijn met landelijk beleid geven we in 2024 extra aandacht aan industriële brandbestrijding.

Operationeel houden en verbeteren van de Meldkamer
De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de meldkamerfunctie voor de brandweertaak, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening ligt bij het bestuur van veiligheidsregio’s. De Veiligheidsregio’s Zeeland en Midden-West-Brabant maken hiervoor gezamenlijk gebruik van één bovenregionale meldkamer te Bergen op Zoom. Het einddoel is nog niet bereikt. Processen moeten verder worden geoptimaliseerd en in gezamenlijkheid worden ingeregeld, samenwerking moet worden verbeterd en veel aspecten op inhoudelijk vlak vragen om verdieping.

Speerpunt 3: Leren en ontwikkelen

Brandonderzoek
Brandonderzoek vergroot het inzicht in het ontstaan en de ontwikkeling van brand en levert daarmee een bijdrage aan de veiligheid van de samenleving. De focus ligt op de volgende speerpunten:

- Uitvoeren van de 100% inventarisatie en registratie van woningbranden.

- Uitvoeren van brandonderzoek bij alle branden met slachtoffers en branden in bijzondere gebouwen als woon- zorginstellingen, penitentiaire inrichtingen, kinderdagverblijven, hotels en parkeergarages.

Incident-evaluaties
Komende jaren gaan we meer investeren in kennisregie en kennisoverdracht, binnen de brandweer en andere onderdelen van onze organisatie. Na verschillende grote incidenten die hebben plaatsgevonden in Zeeland is gebleken dat goed evalueren en hieruit opgedane kennis breed te verspreiden en toe te passen, van groot belang is. Afhankelijk van de omvang en maatschappelijke impact wordt het bestuur betrokken bij de evaluatie en gekend in de resultaten.

Speerpunt 4: Informatiemanagement en bedrijfsvoering

De brandweer is in toenemende mate afhankelijk van goede informatie, zowel in de voorbereiding op de taak als tijdens de taakuitvoering. Nieuwe informatiebronnen, slim combineren en ontsluiten van informatiebronnen van binnen en buiten de organisatie zijn nodig om goed voorbereid te zijn én om de toekomstontwikkeling te kunnen maken. Hierbij valt te denken aan databronnen risicogericht, gericht op klimaat, transport, toerisme, alsmede gericht op het efficiënt functioneren van de brandweer zelf.

Naast de doorontwikkeling van systemen vraagt dit ook een andere benadering en investering in medewerkers. Werkzaamheden verschuiven van slechts fysieke voorbereiding en uitvoering naar ontsluiten, combineren en analyseren van data. Dit vraagt van de organisatie een investering in kennis en competenties.

Informatiemanagement
We krijgen steeds beter en nauwkeuriger inzicht in (nieuwe) risico's in Zeeland, ontwikkelingen in de maatschappij en prestaties van de brandweer. Hieruit kunnen we analyses maken en trends ontdekken. Hierdoor kunnen we nog meer risicogericht te werk gaan en de brandweerzorg beter afstemmen op de behoefte en maatschappelijke ontwikkelingen. Komende jaren wordt hierop verder geïnvesteerd.

Informatie dashboards
We ontwikkelen Brandweer dashboards op verschillende brandweerniveau's: post- , gemeentelijk- , cluster- en corporate-niveau. Door slim data te combineren van onder andere operationele prestaties, personeelsinformatie, -ontwikkeling en financiën, maken we nuttige informatieproducten. Hiermee kunnen we o.b.v. gevalideerde informatie beleid voor de toekomst ontwikkelen en kunnen de juiste besluiten worden genomen voor een toekomstbestendige brandweer.

Operationele Informatievoorziening (DBK / Bluswater)
We verzamelen data van specifieke risicovolle objecten en objecten met extra voorzieningen die tijdens een inzet door de brandweer wordt gebruikt. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met Risicobeheersing, om enerzijds waardevolle informatie te ontsluiten en anderzijds gebouwinspecties efficiënter uit te voeren. Diverse informatiestromen worden ontsloten, verrijkt, verbeterd en samen real-time ontsloten voor brandweereenheden. Voorbeelden hiervan zijn actuele informatie over bluswatervoorzieningen, verkeer op weg en water, evenementen etc. Informatieproducten worden continu doorontwikkeld en afgestemd op de behoefte, voorbeelden hiervan zijn de nieuwe incidentviewer inclusief het gebruik van de meest nauwkeurige globale 360° visualisaties op straatniveau zodat brandweereenheden maximaal worden ondersteund tijdens hun werkzaamheden.

Dynamisch alarmeren

Door de introductie van Dynamisch Alarmeren kunnen we flexibel anticiperen op actuele ontwikkelingen en daarbij altijd de snelste brandweerzorg bieden bij een incident. Op basis van de real-time locaties van voertuigen, de status van deze eenheden en uitruktijden kunnen in relatie tot de locatie van het incident de snelste eenheden ingezet worden. Met deze implementatie kan in eigen beheer, zonder tussenkomst van de meldkamer, het alarmeringsproces maximaal worden afgestemd op de behoefte in Zeeland. Dit biedt veel extra mogelijkheden bijvoorbeeld tijdens het zomerseizoen of grote evenementen.

Wat gaat het kosten: programmabudget?

Toekomstbestendige brandweerzorg	Begroting: 2024	Begroting: 2025	Begroting: 2026	Begroting: 2027
Totaal Lasten	28.150.720	28.375.853	29.314.918	29.762.245
Totaal Baten	-561.000	-561.000	-561.000	-561.000
Saldo van baten en lasten	27.589.720	27.814.853	28.753.918	29.201.245
Mutaties reserves	-290.700	-49.800	-15.600	-11.400
Eindtotaal	27.299.020	27.765.053	28.738.318	29.189.845

In hoofdstuk 2 ‘Financiële begroting en meerjarenraming’ zijn specificaties opgenomen.

1.1.2 Programma 'Voorbereide crisisorganisatie'

In de ontwikkeling van crises waarmee we de afgelopen jaren zijn geconfronteerd zien we een bepaalde ontwikkeling. Deze ontwikkeling manifesteert zich op het type, aard, omvang en duur van de crisis. In dat licht heeft het Ministerie van J&V extra gelden ter beschikking gesteld aan Veiligheidsregio's om zich op die veranderde wereld aan te passen en voor te breiden.

De 'Contourennota Versterking crisisbeheersing en brandweerzorg' van het Ministerie van J&V schetst de vernieuwing van de organisatiestructuur en samenwerking van vaste veiligheidspartners als de veiligheidsregio's, gemeenten, Openbaar Ministerie (OM) en politie bij risico's en crises. Daarnaast gaat deze in op de veranderingen in de brandweerzorg.

Deze uitdaging hebben we als VRZ in dit programma als volgt opgepakt. Vanuit de te bereiken effecten nemen we u mee in de activiteiten die we daarvoor gaan inzetten en de middelen die we daarvoor in willen zetten. De scope van deze activiteiten loopt van 2023 tot en met 2026.

Wat willen we bereiken?

- Aan de hand van een met onze partners opgesteld actueel risicobeeld hebben we 24/7 inzicht in de ontwikkeling van risico's en zijn we in staat hierop te acteren
- Onafhankelijk van het type, omvang en aard van een crisis zijn we in staat als crisisorganisatie adequaat te handelen.
- De samenwerkende crisispartners zijn voorbereid en geoefend in geval van optredende crises.
- De kwaliteit van ons optreden verbeteren we continu door stelselmatige evaluatie en bijstelling.

Wat gaan we hiervoor doen?

Bovenstaande resultaten zullen we gaan realiseren op basis van het opgestelde uitvoeringsplan.

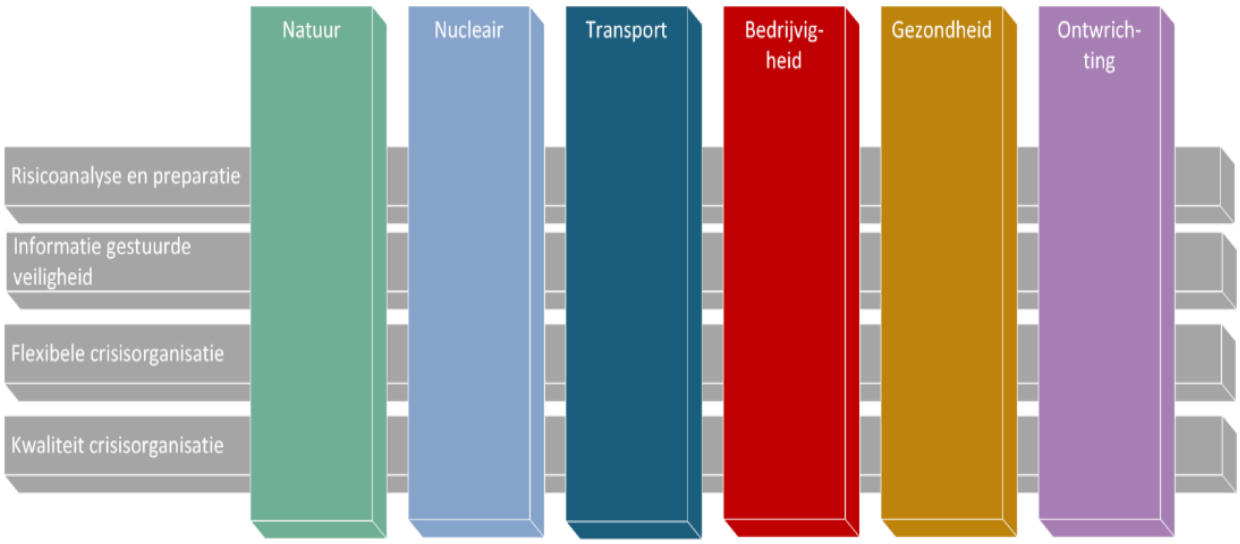

Risicoanalyse en Preparatie

- Ontwikkelen van een dynamisch regionaal risicoprofiel
- Het opstellen en door ontwikkelen van crisisplannen
- Realiseren van de digitale toegankelijkheid 24/7 van de benodigde plannen en informatie
- Het vergroten van de oefenactiviteiten (MOTO) met onze crisispartners

Informatie gestuurde veiligheid

- Realiseren van een 24-7 informatiepositie op kwetsbaarheden, dreigingen en incidenten/crises die permanent ondersteunt bij het proces van risicomonitoring
- Realiseren samenwerkingsplatform crisispartners
- Realiseren van de aansluiting op het Knooppunt Coördinatie Regio-Rijk (KCR2)
- Het voldoen aan de aansluitingscriteria voor een vitale infrastructuur
- Vergroten de weerbaarheid en het uithoudingsvermogen van de samenleving door risico- en crisiscommunicatie in alle fasen van preparatie t/m nafase.

Flexibele crisisorganisatie

- Voorzien in operationele leiding (officiersopleidingen).
- Materieel, logistiek en personele voorwaarden creëren voor de crisisorganisatie in relatie tot de omvang , duur en soort van de crisis.
- Verbeteringen aanbrengen in de huidige werkprocessen en sturingslijnen binnen crisisbeheersing
- De samenwerking met de interne disciplines van bedrijfsvoering te verbeteren
- Proactief investeren in het (internationale) netwerk en de samenwerking met onze veiligheidspartners.

Kwaliteit crisisorganisatie

- Implementeren van een kwaliteitssysteem, volgens landelijk opgestelde kwaliteitsnormen
- Het stelselmatig evalueren van de inzet en oefeningen, met als doel het sluiten van de leercirkel.

Wat gaat het kosten: programmabudget?

Voorbereide crisisorganisatie	Begroting: 2024	Begroting: 2025	Begroting: 2026	Begroting: 2027
Totaal Lasten	5.958.163	6.480.222	6.837.197	6.863.840
Totaal Baten	-18.700	-18.700	-18.700	-18.700
Totaal Saldo van baten en lasten	5.939.463	6.461.522	6.818.497	6.845.140
Mutaties reserves	0	0	0	0
Eindtotaal	5.939.463	6.461.522	6.818.497	6.845.140

In hoofdstuk 2 ‘Financiële begroting en meerjarenraming’ zijn specificaties opgenomen.

1.1.3 Overhead / bedrijfsvoering

Volgens BBV, art. 8.1c wordt in het programmaplan een apart overzicht opgenomen van de kosten van de overhead. De (BBV-)definitie van overhead luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Juli 2016 heeft de Commissie BBV de 'Notitie Overhead' gepresenteerd. Deze notitie geeft een overzicht van de regelgeving inzake de overhead en geeft op een aantal punten een nadere toelichting, omdat de toepassing van de definitie in de praktijk tot vragen leidde. Overhead bestaat in elk geval uit:

1. Hiërarchisch leidinggevenden primair proces
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie
3. P&O / HRM
4. Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement)
5. Interne en externe communicatie
6. Juridische zaken
7. Bestuurszaken en Bestuursondersteuning
8. Informatievoorziening en automatisering (ICT)
9. Facilitaire zaken en Huisvesting
10. Documentaire Informatie Voorziening (DIV)
11. Managementondersteuning primair proces

Wat gaat het kosten: (programma)budget?

Overhead / bedrijfsvoering	Begroting: 2024	Begroting: 2025	Begroting: 2026	Begroting: 2027
Totaal Lasten	9.625.227	9.724.935	9.969.650	9.922.902
Saldo van baten en lasten	9.625.227	9.724.935	9.969.650	9.922.902
Mutaties reserves	0	0	-135.000	0
Eindtotaal	9.625.227	9.724.935	9.834.650	9.922.902

In hoofdstuk 2 'Financiële begroting en meerjarenraming' zijn specificaties opgenomen.

1.1.4 Algemene dekkingsmiddelen

Wat gaat het kosten: (programma)budget?

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting: 2024	Begroting: 2025	Begroting: 2026	Begroting: 2027
Totaal Lasten	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Totaal Baten	-42.833.710	-43.921.510	-45.361.465	-45.927.887
Saldo van baten en lasten	**-42.913.710**	**-44.001.510**	**-45.441.465**	**-46.007.887**
Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Eindtotaal	**-42.913.710**	**-44.001.510**	**-45.441.465**	**-46.007.887**

In hoofdstuk 2 'Financiële begroting en meerjarenraming' zijn specificaties opgenomen.

Toelichting

Lasten

110 Salarissen en sociale lasten

Er zijn voordelen opgenomen op de lasten in verband met vacatureruimte gedurende het jaar (natuurlijk verloop).

Baten

Brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR)

Het in de begroting 2024 opgenomen bedrag voor de BDUR is gebaseerd op de decembercirculaire 2022 van het Ministerie van J&V. Het (basis)bedrag voor 2024 bedraagt € 6.844.749. De BDUR-circulaires van het Rijk zijn opgesteld in 'constante prijzen'. In de begroting 2023 is rekening gehouden met de toekenning van loon-en prijscompensatie in de BDUR, die naar verwachting in 2023 en 2024 worden uitgekeerd. Deze zijn op het moment van schrijven nog niet bekend. Voor zowel 2023 als 2024 is een bedrag geraamd van € 100.000, samen € 200.000. In totaal bedraagt de raming voor de BDUR vanaf 2023 daarmee € 7.044.749.

In de decembercirculaire 2022 heeft de toekenning plaatsgevonden van extra middelen voor een bedrag van € 1.743.340 in 2024 (oplopend naar € 2.538.548 in 2026) voor de verdere doorontwikkeling van crisisbeheersing en de daarmee gepaard gaande opgave op het gebied van informatie-gestuurd werken en informatieveiligheid. De besteding van deze middelen is aan deze voorwaarden gebonden, waarbij dit niet mag leiden tot een verlaging van de gemeentelijk bijdragen voor dit doel.

Gemeentelijke bijdrage (inclusief Bevolkingszorg)

Uitgangspunt is de gemeentelijke bijdrage 2023, omdat bij de vaststelling van de begroting 2023 geen besluit is genomen over de oplopende gemeentelijke bijdrage in de meerjarenraming 2024 t/m 2027, behorende bij de begroting 2023.

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage VRZ	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Programmabegroting 2023					
Structurele bijdrage VRZ op basis van begroting 2023	30.638.333	30.638.333	30.638.333	30.638.333	30.638.333
Structurele bijdrage Bevolkingszorg op basis van begroting 2023	235.183	223.183	223.183	223.183	223.183
Totaal gemeentelijke bijdrage (incl. bevolkingszorg), basis 2023	**30.873.516**	**30.861.516**	**30.861.516**	**30.861.516**	**30.861.516**
VZG-richtlijn 2024 (+ 3,4% samengesteld, loon 3,9% en prijs 2,4%					
Structurele bijdrage VRZ		1.041.703	1.041.703	1.041.703	1.041.703
Structurele bijdrage Bevolkingszorg		7.588	7.588	7.588	7.588
Bijstelling VZG-richtlijn 2023 (+ 4,5% samengesteld, loon + 4,8% en prijs + 4,0%					
Structurele bijdrage VRZ		1.378.230	1.378.230	1.378.230	1.378.230
Structurele bijdrage Bevolkingszorg		10.583	10.583	10.583	10.583
Oplopende kapitaallasten t.o.v. begrotingsniveau van € 3,8 mln.		0	442.175	1.576.281	2.142.703
Totaal gemeentelijke bijdrage (incl. bevolkingszorg) 2024	**30.873.516**	**33.299.621**	**33.741.796**	**34.875.902**	**35.442.324**
1. Extra loonbijstelling vanwege CAO, looptijd 1-1-2023 tot 1-5-2024		272.000	272.000	272.000	272.000
2. Extra prijsbijstelling als gevolg van inflatie 2022/2023		0	0	0	0
3. Extra repressieve opleidingen brandweervrijwilligers		550.000	550.000	550.000	550.000
4. Voorzien in operationele leiding		90.000	180.000	180.000	180.000
5. Correctie voorfinanciering Baseline Informatiebeveiliging (BIO) - begroting 2023		-155.000	-155.000	-155.000	-155.000
Totaal mutaties bovenop VZG-richtlijn 2024		**757.000**	**847.000**	**847.000**	**847.000**
Totaal gemeentelijke bijdrage (incl. bevolkingszorg)	**30.873.516**	**34.056.621**	**34.588.796**	**35.722.902**	**36.289.324**
Maatwerk					
Correctie gemeente Schouwen-Duiveland	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
Correctie gemeente Veere [1)]		0	33.133	33.133	33.133
Correctie gemeente Sluis [1) 2)]		0	33.133	33.133	33.133
Totaal gemeentelijke bijdrage (incl. bevolkingszorg)	**30.862.516**	**34.045.621**	**34.644.062**	**35.778.168**	**36.344.590**
1) Levering bluswater-tankwagens wordt niet meer voorzien in 2023, maar in 2024. 1e afschrijving vindt dan plaats in 2025.					
2) Formeel is er nog geen besluit genomen door het college van B&W van de gemeente sluis over de aanschaf van een waterwagen door VRZ					

VZG-richtlijn 2024 (+ 3,4%, structureel) *€ 1.049.292*

Voor de compensatie van de loon- en prijsontwikkeling in 2024 via de gemeentelijke bijdrage is de VZG-richtlijn van 3,4% gehanteerd, die is gebaseerd op een loonbijstelling van 3,9% (2/3) en prijsbijstelling van 2,4% (1/3) De nieuwe cao loopt tot 1 mei 2024. Er ontstaat dus op een later moment pas duidelijkheid over de werkelijke loonkostenontwikkeling vanaf 1 mei 2024.

Bijstelling VZG-richtlijn 2023 (+ 4,5%, structureel) *€ 1.388.813*

Voor de compensatie van de loon- en prijsontwikkeling in 2023 via de gemeentelijke bijdrage is in de begroting 2023 de VZG-richtlijn van 2,7% gehanteerd, die is gebaseerd op een loonbijstelling van 3,1% (2/3) en prijsbijstelling van 1,9% (1/3). Op 14 maart 2023 heeft de VZG, gelet op de uitzonderlijke (inflatie)situatie, deze richtlijn bijgesteld naar 7,2%, gebaseerd op een loonbijstelling van 7,9% (2/3) en prijsbijstelling van 5,9% (1/3).

CAO Veiligheidsregio's 1-1-2023 t/m 1-5-2023 (structureel) *€ 272.000*

In tegenstelling tot eerdere jaren hebben Veiligheidsregio's een eigen CAO. De Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV) onderhandelt hierover met de vakbonden in het Landelijk Overleg Arbeidsvoorwaarden Veiligheidsregio's (LOAV). Op 28 februari 2023 is een principeakkoord bereikt over een nieuwe CAO met een looptijd tot 1 mei 2024. Werkgevers en vakbonden leggen het akkoord voor aan hun achterbannen. De belangrijkste afspraken in dit akkoord (die de begroting 2024 beïnvloeden) zijn per 1-1-2023:

- een salarisstijging van € 100 bruto per maand per fte. De uitzonderlijk hoge inflatie raakt de lagere inkomens harder dan hogere inkomens. Werkgevers en vakbonden spreken in cao-onderhandelingen daarom steeds vaker naast of in plaats van een procentuele loonsverhoging ook een vast bedrag af. De lagere loonschalen gaan er hierdoor 3% tot 4% op vooruit. Voor de hogere loonschalen is dat procentueel minder.

- vervolgens een salarisstijging van 5,5%
- een verhoging van het IKB met 1,58%;
- een reiskostenvergoeding woon-werkverkeer van € 0,11/km tot een maximum van 45 km enkele reis;
- medewerkers die volgens afspraak thuis werken, ontvangen een vergoeding van € 3 per dag;
- voor de vrijwilligers is afgesproken dat de jaar- en uurvergoedingen stijgen met 9,3%;

Het effect op de begroting van de CAO ten opzichte van de bijgestelde VZG-richtlijn 2023 en 2024 (samen 9,2% tot 1 mei 2024) is berekend op € 722.000 in 2023 tot € 272.000 in 2024. De meerkosten ten opzichte van de bijgestelde VZG-richtlijn 2023 en 2024 van 9,2% doen zich vooral voor bij de lagere loonschalen (€ 100 bruto + 5,5% + 1,58% = 10% tot 11%) en als gevolg van de vergoedingen voor thuiswerken en reiskosten woon-werkverkeer.

Prijsontwikkelingen in 2022, 2023 en 2024 *Conform VZG-richtlijn*

Voor de prijsontwikkeling is rekening gehouden met de VZG-richtlijn 2023 van 1,9% (begroting 2023) plus een bijstelling met 4,0% naar 5,9% en de VZG-richtlijn 2024 van 2,4%. In 2022 bedroeg de VZG-richtlijn 1,5%.

Net als andere organisaties hebben we te maken met de effecten van ontwikkelingen zoals de oorlog in Oekraïne en schaarste op de arbeidsmarkt. De financiële gevolgen hiervan voor de begroting zijn groot. De prijzen voor energie, brandstof en andere zaken zijn harder gestegen dan de berekende compensatie zoals die in de VZG-richtlijnen opgenomen. De CPI-index laat ultimo 2022 een prijsstijging zien van 10%. VRZ heeft veel mededelingen ontvangen van leveranciers met prijsverhogingen vanaf 1-1-2023 (+/- 10%). Deze inflatie zorgt op haar beurt weer voor een druk op de lonen, die in veel gevallen nog moet worden doorberekend in de prijzen. Een prijsontwikkeling van 10% of meer is fors hoger dan de berekende compensatie zoals die in de VZG-richtlijnen 2022 en 2023 is opgenomen.

Omdat er momenteel veel onzekerheden zijn over de prijsontwikkelingen, o.a. voor energie, volgt VRZ de bijgestelde VZG-richtlijn 2023 (5,9%) en de VZG-richtlijn 2024 (2,4%). In de bestuursrapportage 2023 en de jaarrekening 2023 zal meer duidelijk worden over de werkelijke effecten van de inflatie op het kostenniveau van VRZ vanaf 2023.

Oplopende kapitaallasten vervangingsinvesteringen vanaf 2025

In de begroting 2023 was nog een verhoging voorzien in 2024 voor oplopende kapitaallasten. Door aanpassingen in de planning zijn de kapitaallasten in 2024 lager, waardoor er geen verhoging nodig is. In de meerjarenraming 2025 t/m 2027 wordt de gemeentelijke bijdrage stapsgewijs verhoogd. Vanaf 2025 wordt een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 442.175 geprognotiseerd samenhangend met oplopende kapitaallasten. Het effect bedraagt in de jaarschijf 2027 ten opzichte van de jaarschijf 2024 € 2.142.703.

Extra repressieve opleidingen brandweervrijwilligers (structureel) *€ 550.000*

Uitgangspunt is dat vrijwilligheid de basis van de repressieve brandweerzorg vormt, zowel voor de basisbrandweerzorg als bij opschaling bij grotere incidenten. Zowel de beschikbaarheid van de vrijwilligers als de tijd dat een brandweervrouw/man verbonden blijft aan de organisatie is gedaald. Het feit dat dit model onder de druk staat vraagt heroriëntatie op de wijze waarop de huidige brandweerzorg is ingericht. Dit is de kern van het programma brandweer 2030. Voor nu zijn werving en opleiding van vrijwilligers een kritieke succesfactor bij het in stand houden van het huidige model op basis van vrijwilligheid. Op basis van een analyse van in- en uitstroom is de verwachting dat in 2024 en de daaropvolgende jaren behoefte is aan 2 extra manschap-opleidingen structureel, een stijging van 50 % t.o.v. 2022, mogelijk oplopend naar tijdelijk 4 extra manschap-opleidingen in 2027. Daarnaast zijn extra opleidingen nodig voor bevelvoerder en specialismen om ook deze

brandweerfuncties in stand te houden. De verhoogde opleidingsbehoefte voor instandhouding vraagt een structurele verhoging van ons opleidingsbudget. De kosten voor de verhoging van de opleidingscapaciteit worden geraamd op € 550.000 per jaar.

Voorzien in operationele leiding (structureel) *€ 90.000 oplopend naar € 180.000*

In toenemende mate is het structureel werven en opleiden van officieren voor de operationele leiding van de brandweer een uitdaging. Het gaat hierbij onder andere om de functionarissen Officier van Dienst en Hoofd Officier van Dienst. Ook voor specialistische functies, zoals Adviseur Gevaarlijke Stoffen is de spoeling dun. Door vergrijzing en verloop is de komende jaren structureel extra inspanning nodig om deze functies duurzaam te borgen. De voltijdsopleiding tot brandweerofficier is een belangrijk middel om dit te realiseren. We gaan gemiddeld 1 persoon per jaar werven voor deze voltijdsopleiding om deze medewerker na de opleiding in te laten instromen op een formatieplaats binnen onze organisatie. Bij de resultaatbestemming 2021 was hiervoor een incidentele reservering opgenomen, nu blijkt dat deze inspanning structureel nodig is. De kosten hiervoor zijn geraamd op circa € 180.000 per jaar, structureel. In verband met de start van dit traject medio 2024 is voor 2024 een bedrag van € 90.000 geraamd.

Implementatie Baseline informatiebeveiliging (BIO) *€ -155.000*

In de begroting 2023 is de gemeentelijke bijdrage verhoogd met € 155.000 voor implementatie van de Baseline informatiebeveiliging (BIO). Inmiddels zijn voor dit doel extra middelen ontvangen via de BDUR. De verhoging hiervoor in 2023 wordt beschouwd als een voorfinanciering en is gecorrigeerd vanaf 2024.

Verdeling gemeentelijke bijdrage 2024 (inclusief Bevolkingszorg)

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage 2024 is gebaseerd op de Gemeenschappelijke Regeling VRZ 2021 (artikel 27), die op 1 maart 2022 in werking is getreden. De herijking van de verdeling van het Gemeentefonds is hierin meegenomen. Bij de uitvoering hebben wij geconstateerd dat de verdeling van de gemeentelijke bijdrage in de begroting 2023 een onverwachte afwijking laat zien ten opzichte van de verdeling in 2024. Dit zorgt er voor dat sommige gemeenten te veel en sommige gemeenten te weinig hebben betaald. Het Dagelijks Bestuur zal in een extra vergadering de ontstane situatie bespreken om te komen tot een procesvoorstel.

Vergelijking gemeentelijke bijdrage 2023 en 2024 (inclusief bevolkingszorg)

Bijdrage aan Veiligheidsregio Zeeland			
	2023	**2024**	**Verschil**
Gemeente	**VRZ**	**VRZ**	**VRZ**
Borsele	1.910.385	1.920.428	10.043
Goes	2.917.356	3.247.655	330.299
Hulst	2.012.489	2.163.759	151.269
Kapelle	847.346	993.269	145.923
Middelburg	3.322.172	3.832.265	510.093
Noord-Beveland	926.536	1.045.783	119.248
Reimerswaal	1.595.775	1.768.671	172.896
Schouwen-Duiveland	3.028.453	3.452.009	423.557
Sluis	2.511.111	2.823.489	312.378
Terneuzen	4.472.271	4.572.039	99.768
Tholen	1.991.858	2.246.759	254.901
Veere	2.098.941	2.455.074	356.133
Vlissingen	3.227.823	3.524.420	296.597
Totaal	**30.862.516**	**34.045.621**	**3.183.105**

Prognose gemeentelijke bijdrage (inclusief Bevolkingszorg)

Bijdrage aan Veiligheidsregio Zeeland					
	2023	2024	2025	2026	2027
Gemeente	VRZ	VRZ	VRZ	VRZ	VRZ
Borsele	1.910.385	1.920.428	1.949.196	2.010.503	2.041.123
Goes	2.917.356	3.247.655	3.297.224	3.402.858	3.455.617
Hulst	2.012.489	2.163.759	2.195.743	2.263.905	2.297.948
Kapelle	847.346	993.269	1.008.331	1.040.430	1.056.462
Middelburg	3.322.172	3.832.265	3.893.396	4.023.670	4.088.734
Noord-Beveland	926.536	1.045.783	1.063.782	1.102.140	1.121.297
Reimerswaal	1.595.775	1.768.671	1.795.629	1.853.080	1.881.774
Schouwen-Duiveland	3.028.453	3.452.009	3.507.011	3.624.223	3.682.764
Sluis	2.511.111	2.823.489	2.903.060	3.002.022	3.051.448
Terneuzen	4.472.271	4.572.039	4.639.705	4.783.906	4.855.927
Tholen	1.991.858	2.246.759	2.280.459	2.352.275	2.388.143
Veere	2.098.941	2.455.074	2.529.328	2.616.959	2.660.726
Vlissingen	3.227.823	3.524.420	3.581.198	3.702.196	3.762.627
Totaal	**30.862.516**	**34.045.621**	**34.644.062**	**35.778.168**	**36.344.590**
Verschil met 2023		**3.183.105**	**3.781.546**	**4.915.652**	**5.482.074**

Specificatie gemeentelijke bijdrage 2024 t/m 2027

Bijdrage aan Veiligheidsregio Zeeland								
	2024				2025			
Gemeente	VRZ	Bevolkingszorg	Maatwerk	VRZ totaal	VRZ	Bevolkingszorg	Maatwerk	VRZ totaal
Borsele	1.906.132	14.296		1.920.428	1.934.900	14.296		1.949.196
Goes	3.223.320	24.336		3.247.655	3.272.888	24.336		3.297.224
Hulst	2.146.734	17.025		2.163.759	2.178.719	17.025		2.195.743
Kapelle	985.228	8.041		993.269	1.000.290	8.041		1.008.331
Middelburg	3.801.458	30.808		3.832.265	3.862.588	30.808		3.893.396
Noord-Beveland	1.040.920	4.864		1.045.783	1.058.919	4.864		1.063.782
Reimerswaal	1.754.313	14.358		1.768.671	1.781.271	14.358		1.795.629
Schouwen-Duiveland	3.441.705	21.305	-11.000	3.452.009	3.496.706	21.305	-11.000	3.507.011
Sluis	2.809.144	14.345		2.823.489	2.855.582	14.345	33.133	2.903.060
Terneuzen	4.538.102	33.937		4.572.039	4.605.767	33.937		4.639.705
Tholen	2.230.224	16.535		2.246.759	2.263.923	16.535		2.280.459
Veere	2.441.453	13.621		2.455.074	2.482.574	13.621	33.133	2.529.328
Vlissingen	3.496.536	27.884		3.524.420	3.553.314	27.884		3.581.198
	33.815.266	241.354	-11.000	34.045.621	34.347.441	241.354	55.266	34.644.062

Bijdrage aan Veiligheidsregio Zeeland								
	2026				2027			
Gemeente	VRZ	Bevolkingszorg	Maatwerk	VRZ totaal	VRZ	Bevolkingszorg	Maatwerk	VRZ totaal
Borsele	1.996.208	14.296		2.010.503	2.026.827	14.296		2.041.123
Goes	3.378.523	24.336		3.402.858	3.431.281	24.336		3.455.617
Hulst	2.246.881	17.025		2.263.905	2.280.924	17.025		2.297.948
Kapelle	1.032.389	8.041		1.040.430	1.048.421	8.041		1.056.462
Middelburg	3.992.862	30.808		4.023.670	4.057.927	30.808		4.088.734
Noord-Beveland	1.097.276	4.864		1.102.140	1.116.433	4.864		1.121.297
Reimerswaal	1.838.722	14.358		1.853.080	1.867.415	14.358		1.881.774
Schouwen-Duiveland	3.613.918	21.305	-11.000	3.624.223	3.672.459	21.305	-11.000	3.682.764
Sluis	2.954.544	14.345	33.133	3.002.022	3.003.970	14.345	33.133	3.051.448
Terneuzen	4.749.969	33.937		4.783.906	4.821.989	33.937		4.855.927
Tholen	2.335.739	16.535		2.352.275	2.371.607	16.535		2.388.143
Veere	2.570.205	13.621	33.133	2.616.959	2.613.972	13.621	33.133	2.660.726
Vlissingen	3.674.312	27.884		3.702.196	3.734.743	27.884		3.762.627
	35.481.547	241.354	55.266	35.778.168	36.047.969	241.354	55.266	36.344.590

1.1.5 Onvoorzien

Wat gaat het kosten: (programma)budget?

Onvoorzien	Begroting: 2024	Begroting: 2025	Begroting: 2026	Begroting: 2027
Totaal Lasten	50.000	50.000	50.000	50.000
Saldo van baten en lasten	50.000	50.000	50.000	50.000
Mutaties reserves	0	0	0	0
Eindtotaal	50.000	50.000	50.000	50.000

Toelichting

Lasten

380 Overige goederen en diensten

Onvoorzien
De post onvoorzien bedraagt € 50.000. Het betreft een meerjarig incidentele post bedoeld voor onvoorziene incidentele uitgaven of voor het één jaar dekken van structurele uitgaven. Voor de risico's die VRZ loopt wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Deel 1.2: De paragrafen

1.2.1 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud (brandweer)materieel en - materiaal

VRZ werkt voor onderhoud met drie servicecentra, gepositioneerd in Terneuzen (kazerne Koegors), Middelburg (kazerne Stromenweg) en Borssele (kazerne Quistenburg). De servicecentra voeren beheertaken uit op het gebied van grote en kleine voertuigen, bepakkingen, ademlucht, bluskleding etc. Daarnaast wordt een aantal beheertaken centraal uitgevoerd, zoals niet-repressieve kleding, verbindingsmiddelen etc. Deze centrale taken zijn binnen één van de servicecentra gepositioneerd.

Onderhoudskosten voertuigen en materiaal (exclusief kosten eigen onderhoudspersoneel)

	Realisatie 2022	Begroting 2023 na 1e wijziging	Programma begroting 2024
Exploitatie			
Onderhoud materieel en -materiaal	**1.381.063**	**989.241**	**1.056.300**
Tijdelijke verhoging onderhoudsbudget		**197.000**	**317.500**
Investeringsplan			
Werkplaatsinrichting servicecentra	**42.555**	**0**	**0**
Totaal	**1.423.618**	**1.186.241**	**1.373.800**

Het onderhoudsbudget staat onder druk; dit hangt samen met de ouderdom van de activa. Het investeringsplan voorziet in de vervanging van veel activa, waardoor de onderhoudskosten mogelijk kunnen dalen. In 2024 worden (net als in 2023) lagere afschrijvingslasten verwacht dan begroot. Het verschil wordt incidenteel ingezet om het onderhoudsbudget voor brandweermaterieel en -materiaal te verhogen.

Onderhoud kantoren VRZ (Middelburg, Goes, Borssele, Terneuzen)

We zijn sinds januari 2017 eigenaar van het kantoorgebouw Segeerssingel 10 te Middelburg. Het gebouw plus de verbouwingskosten worden in 25 jaar afgeschreven zonder rekening te houden met een restwaarde. Uiteindelijk resteert de aanschafwaarde van de grond op de balans. De ontwikkelingen met betrekking tot het pand Segeerssingel vragen om heroverweging van in het verleden gemaakte keuzes. Het vertrek van de Politie uit het naastgelegen pand, de verhuizing van de meldkamer naar Bergen op Zoom, de heroriëntatie van crisisbeheersing en het verminderd gebruik van kantoorwerkplekken maken dat de situatie opnieuw bekeken moet worden.

Een bestuurlijke verkenner heeft gerapporteerd over mogelijke gezamenlijke huisvesting met de GGD en RUD. Op basis van de resultaten moeten nadere keuzes gemaakt worden. In het kader van dit onderzoek is voortgang op het huisvestingdossier tijdelijk ‘on hold’ gezet. Zodra er meer duidelijkheid is omtrent samenwerking wordt dit dossier met urgentie opgepakt. Dit betekent ook dat investeringen in het gebouw minimaal zijn en er voornamelijk curatief onderhoud wordt gepleegd.

In de reserve Meldkamer is een bedrag van € 135.000 gereserveerd om de voormalige vleugel van de meldkamer te verbouwen. Hiervoor zijn middelen ontvangen van het Rijk.

Onderhoudskosten kantoren VRZ (exclusief kosten eigen onderhoudspersoneel)

	Realisatie 2022	Begroting 2023 na 1e wijziging	Programma begroting 2024
Exploitatie			
Gebruikers- en eigenaarsonderhoud Segeerssingel 10 Middelburg	59.426	81.400	83.400
Kantoormeubilair	16.683	0	5.100
Aanpassing Segeerssingel 10, vml. GMZ	0	0	0
Investeringsplan			
Aanpassing Segeerssingel 10 (corridor)	0	115.000	0
Totaal	**76.109**	**196.400**	**88.500**

Naast de Segeerssingel 10 te Middelburg bevinden zich o.a. op de kazernes Middelburg Stromenweg, Goes Oranjeweg, Borssele Quistenburg en Terneuzen Koegors kantoren van VRZ. Ook op een aantal kleinere posten zijn werkruimtes beschikbaar.

Onderhoud en vervanging brandweerposten

Het eigendom van de brandweerposten en het beheer daarvan is in 2013 niet aan VRZ overgedragen. Voor alle brandweerposten is een verdeling van de verantwoordelijkheid voor het onderhoud afgesproken. Het Algemeen Bestuur heeft hiervoor in 2013 een zogenaamde demarcatielijst vastgesteld. Hierbij geldt dat het (gebruikers)onderhoud van de in de demarcatielijst onder de kolom “VRZ” opgenomen zaken voor rekening komt van VRZ. De kosten voor onderdelen die wortel- en nagelvast zijn, zijn voor rekening van de gemeenten. De kosten voor de losse inventaris zijn voor rekening van VRZ. De bestaande inventaris is in 2013 ‘om-niet’ overgedragen aan VRZ. Voor de vervanging is dus geen financiële ruimte overgedragen. Hiervoor is € 25.000 per jaar voorzien (op het investeringsplan). Afschrijving zal plaatsvinden in 10 jaar.

In de Notitie Huisvesting brandweerposten, die op 1 maart 2018 in het AB is vastgesteld, zijn de uitgangspunten voor oprichting en vervanging vastgesteld. Een nieuwe brandweerpost heeft minimaal twee uitrukdeuren of verlengde diepte. Indien (een) extra deur(en) of verlengde diepte noodzakelijk is/zijn voor regionaal materieel van de basis brandweerzorg, dan zijn de kosten voor:

a) individuele gemeente, bij een gelijke situatie;
b) alle gemeenten, indien meer uitrukdeur(en) gewenst zijn dan in de huidige situatie;
c) als er sprake is van frictiekosten vindt hierover overleg plaats tussen partijen.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten hun maatschappelijk vastgoed voor 2050 verduurzamen. Uitgangspunt is een reductie van 95% van de CO_2-uitstoot en het aardgasvrij maken van gebouwen. De Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed bevat de aanpak voor de 36.000 gebouwen die het betreft, een doorrekening van de benodigde middelen en een stappenplan als hulpmiddel om een eigen gemeentelijke portefeuilleroutekaart op te stellen. Het is nu aan gemeenten samen met VRZ om dit op te pakken en daarmee de voorbeeldrol van maatschappelijk vastgoed in de energietransitie in te vullen.

Onderhoudskosten brandweerposten(exclusief kosten eigen onderhoudspersoneel)

	Realisatie 2022	Begroting 2023 na 1e wijziging	Programma begroting 2024
Exploitatie			
Gebruikersonderhoud brandweerposten	230.579	129.000	187.200
Eigenaarsonderhoud Stadsgewest Vlissingen-Middelburg[1]	72.583	73.400	75.200
Frictiekosten nieuwe kazerne Heinkenszand	0	0	1.300
Frictiekosten nieuwe kazerne Goes-West	0	0	2.600
Investeringsplan			
Vervanging inventaris brandweerposten	25.000	28.750	30.000
Inventaris nieuwe kazerne Zierikzee	0	0	90.000
Inventaris nieuwe kazerne Goes-West	0	0	78.000
Inventaris nieuwe kazerne Heinkenszand	0	69.000	0
Inventaris nieuwe kazerne Kloosterzande	0	69.000	0
Energiebesparende maatregelen	0	12.800	0
Totaal	**328.162**	**391.950**	**464.300**

[1] Na onderzoek is gebleken dat de Stadsgewestelijke Brandweer Middelburg-Vlissingen abusievelijk het volledige onderhoudsbudget, bedoeld voor zowel het eigenaarsonderhoud en het gebruikersonderhoud, heeft overgedragen aan VRZ. Afgesproken is dat voor het eigenaarsonderhoud jaarlijks tot een bedrag van € 68.000 (2013) in rekening gebracht mag worden bij VRZ. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.

1.2.2 Paragraaf Bedrijfsvoering

In het meerjarenbeleidsprogramma 2022-2025 is een aantal thema's opgenomen voor de ontwikkeling van de bedrijfsvoering. De thema's zijn gestart en krijgen in 2024 een vervolg.

Mens en Organisatie

In toenemende mate is de vervulling van vacatures een uitdaging. Voor zowel de operationele functies en piketten als ook de kantoorfuncties wordt de invulling van vacatures in een krapper wordende arbeidsmarkt een uitdaging. In 2023 hopen we het strategisch personeelsplan en een nieuw wervingsbeleid opgesteld te hebben waardoor we in 2024 gerichter met dit vraagstuk aan de slag kunnen. Ook de modernisering van ons arbeidsvoorwaardenpakket is daarbij van groot belang. Vooralsnog worden deze zaken binnen de begroting opgepakt.

De inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren voor de veiligheidsregio's is op dit moment nog onduidelijk. De effecten van de Europese Deeltijdrichtlijn voor de vrijwilligers zijn voor VRZ vooralsnog beperkt. Hoe de kosten voor de andere veiligheidsregio's verdeeld worden is nog onduidelijk.

Informatiegestuurde organisatie

Bij een organisatie waarin informatie een steeds belangrijker rol speelt in de uitvoering van brandweer- en crisisbeheersingsprocessen is de doorontwikkeling van de digitale omgeving een steeds belangrijker en voorwaardenscheppende factor. Het creëren van de juiste infrastructuur en applicatielandschap is een doorlopend proces. Door een efficiëntere inrichting van onze bedrijfsvoering kunnen kostenstijgingen worden opgevangen.

Informatieveiligheid

In 2024 wordt de veiligheidsregio's naar verwachting aangemerkt als vitaal. Dit betekent dat het beveiligingsniveau verder omhoog moet en dat onder andere de BIO referentiewaarde naar 4 moet worden gebracht. De kosten die hiermee samenhangen, worden gedekt door de extra middelen die het Rijk voor dat doel beschikbaar stelt. De overige hiermee samenhangende kosten zijn nog in onderzoek. De aansluiting tussen de regio's en het Rijk op het gebied van informatie-uitwisseling wordt door het Rijk georganiseerd, waarbij de kosten vanuit de extra BDUR-middelen worden gedekt.

Energiekosten, inflatie en loonontwikkeling

De stijging van de energiekosten als gevolg van de oorlog in de Oekraïne heeft in 2022 geleid tot overschrijding op de begrotingsbedragen voor gas- en elektriciteit en brandstof. We verwachten dat deze trend zich in 2024 (deels) voortzet. Deze kostenverhogingen werken door in alle andere producten die VRZ afneemt. Deze inflatie zorgt op haar beurt weer voor een druk op de lonen.

Duurzaamheid

De door de Rijksoverheid geformuleerde ambities zijn vertaald in een Regionale Energiestrategie. VRZ zet als overheidslichaam de benodigde stappen in lijn hiermee. De kosten van deze transitie manifesteren zich op diverse onderdelen. Voor de planvorming en coördinatie is extra capaciteit noodzakelijk.

Samenwerking

Op basis van de schaalgrootte van de organisatie is samenwerking uit een oogpunt van continuïteit en kwaliteit noodzakelijk. Gesprekken hierover met Zeeuwse partners, zoals GGD en RUD, maar ook met andere veiligheidsregio's worden gecontinueerd. Het perspectief hierbij is meer gericht op kwaliteitsverbetering en continuïteit dan op financieel voordeel.

1.2.3 Paragraaf Financiering

Algemeen

Het streven naar de optimale financiering van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven (op korte en lange termijn) noemen we de treasury-functie. Om deze functie goed uit te voeren, kijken we naar de liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasury-functie voeren we uit binnen de normen van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording), de Wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden), de Wet HOF (Wet Houdbare Overheids Financiën) en het treasurystatuut.

Het treasurybeleid van de VRZ is gericht op de ondersteuning van de uitvoerende werkzaamheden en heeft een risicomijdend en voorzichtig karakter. Uitgangspunten zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- De rentelasten van de leningen zoveel mogelijk beperken;
- De risico's die aan de financiële transacties zijn verbonden zoveel mogelijk te beheersen en beperken; het betreft het renterisico's, koersrisico's en het debiteuren-/crediteurenrisico;

Uitzettingen

In 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF). Deze wet bepaalt onder meer dat Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen een gelijkwaardige inspanning leveren bij het op orde brengen van de overheidsfinanciën. Daarmee worden de tekorten van gemeenten of provincies door de Europese Commissie meegeteld bij de berekening van het begrotingstekort, dat volgens de EU-regels niet meer dan 3% mag bedragen (zie 2.3.2 Geprognosticeerd EMU-saldo). Het wetsvoorstel verplicht alle decentrale overheden, dus ook VRZ, om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het (eventuele) positieve saldo op de bank wordt dagelijks afgeroomd door het Ministerie van Financiën in het kader van 'het schatkistbankieren'. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan.

Financiering

Bij financiering gaat het om de vraag hoe we aan financiële en liquide middelen komen (door het aangaan van geldleningen). Om vooral de financieringsrisico's te beperken staan in de Wet Fido twee instrumenten: de kasgeldlimiet en de rente risiconorm.

Kortlopende schulden - kasgeldlimiet

Om de renterisico's op de kortlopende schulden te beheersen is in de wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. Deze bedraagt voor gemeenschappelijke regelingen maximaal 8,2% van het begrotingstotaal.

Berekening kasgeldlimiet	2024
Omvang van de begroting op 1 januari 2024	€ 43.704.110
Kasgeldlimiet in procenten van de omvang	8,20%
Kasgeldlimiet in bedrag	€ 3.583.737
Opgenomen (kasgeld)leningen < 1 jaar	€ 0
Ruimte	€ 3.583.737

Langlopende schulden – renterisiconorm

Om de renterisico's op de langlopende schuld te beheersen is in de wet Fido de renterisiconorm opgenomen. De renterisiconorm richt op het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening. Deze bedraagt voor gemeenschappelijke regelingen maximaal 20% van het begrotingstotaal.

Leningenportefeuille					
Leningnummer	Hoofdsom	Looptijd	Opnamedatum	Aflossing/jaar	Rente
40.110.820	3.100.000	25	20-1-2017	124.000	1,30%
40.110.839	4.000.000	15	15-9-2017	266.667	1,07%
40.111.707	20.000.000	17	14-2-2018	1.176.471	1,22%
40.110.883	2.000.000	15	2-1-2019	133.333	1,45%
40.110.882	2.000.000	15	2-1-2020	133.333	1,67%
Totaal				1.833.804	
Gemiddeld in 2024					1,26%

Berekening renterisiconorm	2024	2025	2026	2027
Begrotingstotaal	€ 43.704.110	€ 44.551.010	€ 46.091.765	€ 46.518.987
Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	€ 8.740.822	€ 8.910.202	€ 9.218.353	€ 9.303.797
	2024	2025	2026	2027
Renteherziening op vaste schuld o/g	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Aflossingen	€ 1.883.804	€ 2.083.804	€ 3.359.000	€ 4.209.000
Renterisico	€ 1.883.804	€ 2.083.804	€ 3.359.000	€ 4.209.000
Renterisiconorm	€ 8.740.822	€ 8.910.202	€ 9.218.353	€ 9.303.797
Ruimte onder renterisiconorm	€ 6.857.018	€ 6.826.398	€ 5.859.353	€ 5.094.797
Overschrijding renterisiconorm	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Financieringsbehoefte en ontwikkeling rentelasten

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Liquide middelen 1/1		**6.922.209**	**3.337.765**	**-2.596.147**	**-2.760.074**	**-2.795.279**
Investeringsplan		-3.312.394	-9.384.174	-14.394.198	-9.405.882	-7.372.422
Afschrijvingen		3.148.390	3.074.766	3.613.875	4.380.081	4.742.503
Mutatie Eigen vermogen		-1.586.636	-290.700	-49.800	-150.600	-11.400
Mutatie Voorzieningen		0	0	0	0	0
Mutatie Overl. passiva met spec. bestedingsdoel		0	0	0	0	0
Aflossingen bestaande leningen		-1.833.804	-1.833.804	-1.833.804	-1.833.804	-1.833.804
Aflossingen nieuwe leningen				-250.000	-1.525.000	-2.375.000
Liquide middelen 31/12	6.922.209	3.337.765	-5.096.147	-15.510.074	-11.295.279	-9.645.402
Financieringsbehoefte (lang)	**0**	**0**	**2.500.000**	**12.750.000**	**8.500.000**	**6.750.000**
Totaal liquide middelen *)	**6.922.209**	**3.337.765**	**-2.596.147**	**-2.760.074**	**-2.795.279**	**-2.895.402**
Rente (kort) over financieringsbehoefte	**1,5%**	**0**	**19.500**	**40.200**	**41.700**	**42.800**
Rente (lang) over financieringsbehoefte	**4%**	**0**	**50.000**	**350.000**	**739.500**	**966.500**
Rente over lopende leningen		**280.800**	**257.700**	**234.800**	**211.700**	**188.700**
Totaal		**280.800**	**327.200**	**625.000**	**992.900**	**1.198.000**

Voor een toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.3.1 waarin een prognose is opgenomen van de balans 2023 t/m 2027.

Renteschema 2024 (taakveld treasury)

	Renteschema 2024:					
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering				€	328.300
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-			€	-
	Saldo rentelasten en rentebaten				€	328.300
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	€	-		
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€	-		
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moeten worden toegerekend	+/+	€	-		
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente					
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+			€	-
d2.	Rente over voorzieningen	+/+			€	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				€	328.300
e.	**De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)**	**-/-**			€	328.300
f.	**Renteresultaat op het taakveld Treasury**				€	-

1.2.4 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Risicomanagement is een onderdeel van goed bestuur (Good Governance) en een belangrijk middel om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 19 december 2013 is de 'Notitie Risicomanagement en weerstandsvermogen' vastgesteld. De notitie is ook in 2023 nog steeds actueel. In deze notitie worden de termen risico's, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen als volgt gedefinieerd:

- Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate VRZ in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid aanzienlijk moet worden aangepast.
- Risico's moeten in dit verband worden gezien als reële, maar niet altijd te meten, bedreigingen die, ook nadat alles in het werk gesteld is om het optreden ervan te voorkomen, of de gevolgen ervan te verminderen, kunnen leiden tot uitgaven die niet begroot zijn.

Naast de interne behoefte om risico's in beeld te hebben en te beheersen is er ook vanuit het Rijk wetgeving opgelegd omtrent risico's. In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) wordt in artikelen 9 en 26 gesteld dat in ieder geval in de begroting en de jaarrekening een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt opgenomen. In deze paragraaf worden ten minste opgenomen:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is in artikel 11 BBV omschreven als "de middelen en mogelijkheden waarover een organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken". Volgens de 'Notitie weerstandsvermogen en risicomanagement' wordt de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald aan de hand van de post onvoorzien, de algemene reserve en het onbestemde deel van de bestemmingsreserves. Voor de beoordeling van een dergelijke ratio kan gebruik worden gemaakt van de onderstaande waarderingstabel, welke door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit van Twente is samengesteld.

Waarrdering weerstandcapaciteit		
	Waarderingscijfer	Betekenis
A	x≥ 2,0	Uitstekend
B	1,4 ≤ x < 2,0	Ruim Voldoende
C	1,0 ≤ x < 1,4	Voldoende
D	0,8 ≤ x < 1,0	Matig
E	0,6 ≤ x < 0,8	Onvoldoende
F	x < 0,6	Ruim onvoldoende

Op basis van de concept-jaarrekening 2022 heeft de algemene reserve van VRZ eind 2022 een verwacht saldo van € 602.143. De jaarrekening 2022 is ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet vastgesteld en kan nog wijzigen.

De post onvoorzien bedraagt € 50.000. Het betreft een meerjarig incidentele post bedoeld voor onvoorziene incidentele uitgaven of voor het één jaar dekken van structurele uitgaven.

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt daarmee in 2024 naar verwachting:

• Algemene reserve	€ 794.566
• Onttrekking begroting 2023 (na wijz.)	-/- € 262.000
• Onttrekking begroting 2024	-/- € 200.000
• Post onvoorzien	€ 50.000
Totaal	€ 382.566

Benodigde weerstandscapaciteit

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen moet de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet worden tegen de benodigde weerstandscapaciteit. De risico's die VRZ loopt zijn bepalend voor de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit. Om de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen is het noodzakelijk de risico's te voorzien van een kwantificering van zowel kans als financiële gevolgen. Door de maximale gevolgen van de individuele risico's bij elkaar op te tellen ontstaat een te negatief oordeel over het weerstandsvermogen. Het is immers vrijwel zeker dat niet alle risico's zich tegelijkertijd voor zullen doen. Daarnaast zal niet ieder risico zich daadwerkelijk in de maximale omvang voordoen. Een aantal risico's is qua omvang en waarschijnlijkheid niet in te schatten. Voor de kans dat een risico optreedt, wordt gewerkt met kans-klassen van 90% tot 10%.

	Risico's	**Kans op optreden in 2024**	**Impact 2024 (€)**	**Benodigde weerstands-capaciteit 2024 (€)**
	Zeer hoog risico (90%)			
01	In de begroting 2024 is uitgegaan van een loonkostenstijging van 3,9 %. De werkelijke loonkostenstijging vanaf 1 mei 2024 of een wijziging in de pensioenpremies kan hiervan afwijken. Een nadelig verschil nacalculatorisch van 1% is meegenomen als risico.	90%	240.000	216.000
02	In de begroting 2023 en 2024 is uitgegaan van een prijsstijging van respectievelijk 5,9% en 2,4% (VZG-norm). De werkelijke prijsstijging in 2023 en 2024 kan hiervan afwijken. Een nadelig verschil nacalculatorisch van 1,5% is meegenomen als risico.	90%	170.000	153.000
03	De ontwikkelingen op de meldkamer met betrekking tot het hoge ziekteverzuim , de structureel benodigde formatie en de mogelijke beperking voor de inzetbaarheid voor 55+ medewerkers in de nachtdiensten, maken dat er mogelijk een uitbreiding van de het structurele budget nodig is. De incidentele meerkosten kunnen vooralsnog opgevangen worden uit de hiervoor gevormde bestemmingsreserve. Voor wat betreft het aandeel van de VRZ in de meerkosten geldt een percentage van 26%.	90%	120.000	108.000
04	Overschrijding van de belastingvrije ruimte WKR waardoor loonheffing verschuldigd is over het bedrag van de overschrijding.	90%	70.000	63.000

	Hoog risico (70%)			
05	Er is de afgelopen jaren sprake van hogere onderhoudskosten van brandweermaterieel en -materiaal dan begroot. Dit hangt samen met de ouderdom van de activa. Dit nadeel wordt elk jaar nog als incidenteel beschouwd, omdat het investeringsplan voorziet in de vervanging van veel activa. In de begroting 2024 is het budget opnieuw tijdelijk verhoogd, waardoor de impact lager wordt ingeschat dan op basis van het kostenniveau in de periode 2018 t/m 2022 zou worden verwacht.	70%	200.000	140.000
06	De ECB heeft in korte tijd een aantal renteverhogingen doorgevoerd om de inflatie te beteugelen. Het risico bestaat op verdere verhoging van de rente. Dit risico is van toepassing op de meerjarenraming, waarin rekening is gehouden met een rente van 4%. Er is pas een financieringsbehoefte vanaf 2025.	70%	Nvt in 2024	Nvt in 2024
	Gemiddeld risico (50%)			
07	Werkgevers in de sector Overheid en Onderwijs zijn verplicht eigenrisicodrager voor de Werkloosheidswet (WW). Als eigenrisicodrager voor de WW betaalt VRZ de kosten van de WW-uitkering, als (ex)-werknemers werkloos worden	50%	100.000	50.000
08	Uitval (bijv. door ziekte) in die gevallen waarin slechts één persoon bepaalde werkzaamheden verricht met als gevolg tijdelijke inhuur.	50%	150.000	75.000
09	Niet in kunnen vullen van vacatures op de krappe arbeidsmarkt voor diverse functies en daarvoor duurdere inhuur	50%	150.000	75.000
10	Risico op hogere kosten vrijwilligers indien meerdere grote incidenten in een jaar voorkomen	50%	200.000	100.000
11	Het vergroten van de beschikbaarheid van vrijwilligers vormt een belangrijk aandachtspunt de komende jaren. Het risico op uitstroom van brandweervrijwilligers mede als gevolg van vergrijzing, groter dan de instroom, brengt extra kosten voor wervingscampagnes en opleidingen mee om de posten op sterkte te houden. Impact is gebaseerd op de inkoop van een extra opleiding Manschap A voor 12 personen (€ 180.000). In de praktijk kunnen dit ook individuele (dag)opleidingen zijn. In de begroting 2024 zijn extra leergangen opgenomen. Om die reden is het risico gemiddeld ingeschat.	50%	180.000	90.000
12	Het meerjarig investeringsplan is opgesteld in prijzen 2024. Door extra prijsstijgingen is het mogelijk dat de geraamde investeringsbudgetten niet voldoende zullen blijken te zijn. De toekomstige kapitaallasten kunnen hierdoor verder oplopen dan nu berekend. In de begroting is een prijsstijging van 20% verwerkt. Om die reden is het risico gemiddeld ingeschat.	50%	250.000	125.000
13	Risico op juridische procedures en schadeclaims als gevolg van het gebruik van PFAS houdend blusschuim tijdens trainingen en incidenten in het verleden. Als gevolg van het gebruik van PFAS houdend blusschuim tijdens oefeningen en trainingen is VRZ aansprakelijk gesteld voor mogelijke hieruit voortvloeiende schade (post Borssele). Deze aansprakelijkheid maar ook	50%	PM	PM

	de causaliteit en omvang dient nog te worden vastgesteld.			
	Laag risico (30%)			
14	Risico dat de bijdrage van NV Westerscheldetunnel (tunneltraining) vanaf 2024 niet meer wordt ontvangen. Er is een overeenkomst afgesloten tot en met 2023. In 2025 moet de tunnel tolvrij zijn. De NV Westerscheldetunnel blijft tot 2033 de beheersorganisatie van de tunnel, onafhankelijk van de tol.	30%	75.000	22.500
	Zeer Laag risico (10%)			
15	Ransomware of andere externe aanval op ICT infrastructuur met financiële schade tot gevolg	10%	1.000.000	100.000
16	Risico op juridische procedures, onder andere bij aanbestedingstrajecten en arbeidsgeschillen en geschillen bij toepassing van overige wetgeving	10%	250.000	25.000
17	Langdurige gripsituatie i.v.m. bijzondere (langdurige) rampen en crisis met extra kosten tot gevolg zoals bijvoorbeeld Covid-19 in 2020/2021	10%	250.000	25.000
18	Risico op een lagere rijksbijdrage (BDUR) als gevolg van ontwikkelingen in de verdeelmaatstaven in Nederland in relatie tot Zeeland en/of een lagere loon- en prijscompensatie dan geraamd	10%	50.000	5.000
19	Claims agv wetgeving zoals de AVG De bewaker van de avg is de autoriteit persoonsgegevens en deze heeft de mogelijkheid om boetes op te leggen (tot ca. 4% jaaromzet)	10%	100.000	10.000
20	Claim volgens het niet (goed/volledig) uitvoeren van de Wet Poortwachter	10%	75.000	7.500
21	De voertuigenverzekering is voor de oudere (brandweer) teruggebracht naar een WA-dekking voertuigen (>15 jr. voor zware voertuigen en >8 jr voor dienstvoertuigen). Dit brengt het risico met zich mee dat in geval van een ongeval, waarbij een ouder voertuig is betrokken, met schuld VRZ, restwaarden moeten worden afgeboekt zonder dat er een verzekeringsvergoeding tegenover staat	10%	100.000	10.000
	Totaal			**1.400.000**

Beoordeling weerstandsvermogen

Op basis van de stand van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit kan de ratio weerstandsvermogen 2024 worden bepaald:

Deze uitkomst wordt gepresenteerd in de vorm van een ratio: $\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$

Op basis van de financieel berekende risico's in de begroting 2024 is de ratio weerstandsvermogen:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} \quad \frac{€\ 382.566}{€\ 1.400.000} = 0{,}27$$

Op basis van de gehanteerde normeringsystematiek door VRZ wordt het weerstandsvermogen van VRZ in de begroting 2024 als "ruim onvoldoende" geclassificeerd. Indien risico's daadwerkelijk (cumulatief) optreden, kan dit mogelijk leiden tot een negatief resultaat en negatief vermogen. VRZ zal in contact treden met de toezichthouder om de ontstane situatie te bespreken.

In de Notitie risicomanagement en weerstandsvermogen is een maximum bepaald aan het aan te houden weerstandsvermogen. Conform de VZG-richtlijn is hierin opgenomen artikel 25 : “Veiligheidsregio Zeeland vormt een reserve ten laste van de gemeentelijke bijdragen aan de uitvoeringskosten tot maximaal 5% van de jaaromzet, inclusief de bijdrage van de deelnemers.” Dat betekent voor 2024 een maximale reserve van 5 % van € 43.704.110 = € 2.185.205.

Verloop van de kengetallen

Begroting 2024		Begroting 2024-2027				
Kengetallen:	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Jaarrekening	Begroting (na wijz.)	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
Netto schuldquote (NSQ)	56,19%	58,29%	75,34%	102,03%	114,17%	120,88%
NSQ gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	56,19%	58,29%	75,34%	102,03%	114,17%	120,88%
Solvabiliteitsratio	8,23%	3,40%	2,35%	1,59%	1,07%	0,99%
Structurele exploitatieruimte	0	0	0	0	0	0
Grondexploitatie	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Belastingcapaciteit	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuldquote neemt naar verwachting toe.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin VRZ in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. De solvabiliteitsratio neemt naar verwachting af.

Het financiële kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de organisatie in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. VRZ beschikt in de begroting en meerjarenraming niet over structurele exploitatieruimte.

Verwezen wordt naar paragraaf 2.3.1 ‘’Prognose begin- en eindbalans 2023 t/m 2027’ voor meer toelichting op het verloop van de kengetallen.

1.2.5 Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn in het ‘Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten’ gedefinieerd als: privaat- of publiekrechtelijke organen, waarin de provincie of gemeente c.q. de gemeenschappelijke regeling een bestuurlijk en financieel belang heeft. VRZ kent geen verbonden partijen.

Hoofdstuk 2: Financiële begroting en meerjarenraming

Deel 2.1: Uitgangspunten voor de begroting

Begroting en meerjarenraming

De begroting 2024 en de meerjarenraming 2025 t/m 2027 zijn opgesteld in 'constante prijzen 2024'. Dat wil zeggen, er is voor zowel de lasten als de baten (o.a. gemeentelijke bijdrage en Brede Doeluitkering Rampenbestrijding) geen rekening gehouden met loon- en prijsbijstellingen vanaf 2025.

Loon- en prijscompensatie

Voor de compensatie van de loon- en prijsontwikkeling in 2023 via de gemeentelijke bijdrage is in de begroting 2023 de VZG-richtlijn van 2,7% gehanteerd, die is gebaseerd op een loonbijstelling van 3,1% (2/3) en prijsbijstelling van 1,9% (1/3). Op 14 maart 2023 heeft de VZG, gelet op de uitzonderlijke (inflatie)situatie, deze richtlijn bijgesteld naar 7,2%, gebaseerd op een loonbijstelling van 7,9% (2/3) en prijsbijstelling van 5,9% (1/3).

Voor de compensatie van de loon- en prijsontwikkeling in 2024 via de gemeentelijke bijdrage is de VZG-richtlijn van 3,4% gehanteerd, die is gebaseerd op een loonbijstelling van 3,9% (2/3) en prijsbijstelling van 2,4% (1/3).

	Loonbijstelling	Prijsbijstelling	Gewogen gemiddelde loon- en prijsbijstelling
Bijstelling VZG-richtlijn 2023	+ 4,8%	+ 4,0 %	+ 4,5%
VZG-richtlijn 2024	+ 3,9 %	+ 2,4 %	+ 3,4 %

De raming van de BDUR is gebaseerd op de decembercirculaire 2022. Er is rekening gehouden met toekenningen van loon-en prijscompensatie in de BDUR, die naar verwachting in 2023 en 2024 zullen worden uitgekeerd. Deze zijn nu nog niet bekend. In zowel 2023 als 2024 is een bedrag geraamd van € 100.000, samen € 200.000.

Loonkosten

Uitgangspunt voor de ramingen van de loonkosten zijn de geldende CAR-UWO-tabellen per 1 april 2022 en de werkgeverspremies per 1 januari 2023, verhoogd met de afgesproken loonstijging volgens de VZG-richtlijn 2023 van 3,1 % (begroting 2023) plus een bijstelling met 4,8% naar 7,9%.

In tegenstelling tot eerdere jaren hebben Veiligheidsregio's een eigen CAO. De Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV) onderhandelt hierover met de vakbonden in het Landelijk Overleg Arbeidsvoorwaarden Veiligheidsregio's (LOAV). Op 28 februari 2023 is een principeakkoord bereikt over een nieuwe CAO met een looptijd tot 1 mei 2024. Werkgevers en vakbonden leggen het akkoord voor aan hun achterbannen. De belangrijkste afspraken in dit akkoord (die de begroting 2024 beïnvloeden) zijn per 1-1-2023:

- een salarisstijging van € 100 bruto per maand per fte. De uitzonderlijk hoge inflatie raakt de lagere inkomens harder dan hogere inkomens. Werkgevers en vakbonden spreken in cao-onderhandelingen daarom steeds vaker naast of in plaats van een procentuele loonsverhoging ook een vast bedrag af. De lagere loonschalen gaan er hierdoor 3% tot 4% op vooruit. Voor de hogere loonschalen is dat procentueel minder.
- vervolgens een salarisstijging van 5,5%
- een verhoging van het IKB met 1,58%;
- een reiskostenvergoeding woon-werkverkeer van € 0,11/km tot een maximum van 45 km enkele reis;
- medewerkers die volgens afspraak thuis werken, ontvangen een vergoeding van € 3 per dag;
- voor de vrijwilligers is afgesproken dat de jaar- en uurvergoedingen stijgen met 9,3%;

Het effect op de begroting van de CAO ten opzichte van de bijgestelde VZG-richtlijn 2023 en 2024 (samen 9,2% tot 1 mei 2024) is berekend op € 722.000 in 2023 tot € 272.000 in 2024. De meerkosten ten opzichte van de bijgestelde VZG-richtlijn 2023 en 2024 van 9,2% doen zich vooral voor bij de lagere loonschalen (€ 100 bruto + 5,5% + 1,58% = 10% tot 11%) en als gevolg van de vergoedingen voor thuiswerken en reiskosten woon-werkverkeer.

Vanaf 2024 is de VZG-richtlijn 2024 van 3,9% toegepast. De CAO loopt tot 1 mei 2024. Er ontstaat pas op een later moment duidelijkheid over de werkelijke loonkostenontwikkeling vanaf 1 mei 2024.

Het Individueel Keuzebudget (IKB) is een budget in geld dat elke medewerker maandelijks flexibel kan inzetten voor door hem gekozen doelen. Het IKB bedraagt 17,05%: dat is de optelsom van 6,75% eindejaarsuitkering, 8% vakantietoeslag, 1,5% levensloopbijdrage en 0,8% aan (omgerekend) bovenwettelijk verlof. Het IKB wordt per 1-1-2023 verhoogd met 1,58%.

Formatieplaatsen zijn begroot tegen de werkelijk te verwachten salarislasten, waarbij rekening is gehouden met de normale doorgroei 'in het salarisgebouw' en de doorgroei naar uitloopschalen (na 5 jaar beloning in het maximum van de functieschaal). Vacatures worden begroot op trede 6 van de functieschaal.

Op basis van het Implementatieplan Bouwsteen 'verplichtend karakter' (WNRA) is rekening gehouden met meerkosten voor piketfunctionarissen als gevolg van het omzetten van vrijwillige aanstellingen naar parttime beroepsaanstellingen.

Inflatie

Voor de prijsontwikkeling is rekening gehouden met de VZG-richtlijn 2023 van 1,9% (begroting 2023) plus een bijstelling met 4,0% naar 5,9% en de VZG-richtlijn 2024 van 2,4%. In 2022 bedroeg de VZG-richtlijn 1,5%.

Net als andere organisaties hebben we te maken met de effecten van ontwikkelingen zoals de oorlog in Oekraïne en schaarste op de arbeidsmarkt. De financiële gevolgen hiervan voor de begroting zijn groot. De prijzen voor energie, brandstof en andere zaken zijn harder gestegen dan de berekende compensatie zoals die in de VZG-richtlijnen opgenomen. De CPI-index laat ultimo 2022 een prijsstijging zien van 10%. VRZ heeft veel mededelingen ontvangen van leveranciers met prijsverhogingen vanaf 1-1-2023 (+/- 10%). Deze inflatie zorgt op haar beurt weer voor een druk op de lonen, die in veel gevallen nog moet worden doorberekend in de prijzen. Een prijsontwikkeling van 10% of meer is fors hoger dan de berekende compensatie zoals die in de VZG-richtlijnen 2022 en 2023 is opgenomen.

Omdat er momenteel veel onzekerheden zijn over de prijsontwikkelingen, o.a. voor energie, volgt VRZ de bijgestelde VZG-richtlijn 2023 (5,9%) en de VZG-richtlijn 2024 (2,4%). In de bestuursrapportage 2023 en de jaarrekening zal meer duidelijk worden over de werkelijke effecten van de inflatie op het kostenniveau van VRZ vanaf 2023.

Door de prijsstijgingen van onder andere energie, grondstoffen, chips, chassis en andere halffabricaten, is het inmiddels onvermijdelijk geworden dat de geraamde investeringsbudgetten niet meer toereikend zijn voor de vervangingsopgave. In het investeringsplan is in afwijking van de VZG-richtlijnen rekening gehouden met een prijsstijging van 15% in 2023 en 20% in 2024 om te komen tot een meer reëel vervangingsplan.

Kapitaallasten

De afschrijvingslasten van de activa in de begroting 2024 zijn gebaseerd op de staat van activa eind 2022 en het investeringsplan 2023 t/m 2027. De (maximale) afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de 'Financiële verordening' van VRZ.

a. maximaal 40 jaar: nieuwbouw bedrijfsgebouwen;
b. maximaal 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop bedrijfsgebouwen, groot gereedschap;
c. maximaal 20 jaar: liften, haakarmvoertuigen, dompelpompunits, hoogwerkers na revisie, (haakarm)containers, hulpverleningsvoertuigen;
d. maximaal 17 jaar: tankautospuiten, bepakking tankautospuiten;
e. maximaal 15 jaar: dakbedekking, luchtbehandelingsinstallaties, cv-installaties, elektrische installaties (gebouwen), motorspuitaanhangers, tankwagens, inrichting, productiemachines en/of apparatuur, ademluchtcilinders, reddingsvaartuigen, redvoertuigen (hoogwerkers en autoladders);
f. maximaal 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, verbindingen, overige elektrische installaties, kantoormeubilair, nieuwbouw tijdelijke bedrijfsgebouwen, groot onderhoud bedrijfsgebouwen, kozijnen, netwerkbekabeling, glasvezelverbinding, verlichtingsvoorzieningen, hydraulische redmiddelen, ademluchtvulstation, klim en hijsmiddelen, valbeveiliging, personen- en materiaalbussen, aanhangwagens, (test) ademluchtapparatuur, kleding jeugdbrandweer, bluspakken, gaspakken, vuilwerkpakken, zaagkleding, redvesten, survivalsuits, kettingzagen, aggregaten;
g. maximaal 8 jaar: duikapparatuur/materiaal, hefmiddelen, mobiele dataterminals, explosiemeetapparatuur, CO-meetapparatuur, stralingsmeetapparatuur, handlampen oplaadbaar, vluchtmaskers;
h. maximaal 7 jaar: personenauto's, warmtebeeldcamera's, portofoons/mobilofoons, airbaghoezen;
i. maximaal 5 jaar: lichte motorvoertuigen, software, alarmontvangers/pagers, blushelmen, -laarzen en -handschoenen, paxtassen/AED's;
j. maximaal 4 jaar: apparatuur t.b.v. kantoorautomatisering;
k. maximaal 2 jaar: (mobiele) telefoons
l. niet: gronden en terreinen.

In het eerste jaar na ingebruikname van een actief (1e jaar van afschrijving) wordt 100% van de afschrijving berekend. Bij het berekenen van de afschrijvingen wordt rekening gehouden met een reële restwaarde. In de praktijk gebeurt dit dat alleen bij voertuigen.

Voor het aantrekken van nieuwe langlopende financiering is voorlopig rekening gehouden met een rente van 4%. De kapitaalmarktrente loopt momenteel op. De Europese Centrale Bank heeft in korte tijd een aantal renteverhogingen doorgevoerd. Het percentage is daarom verhoogd ten opzichte van het percentage in de begroting 2023 van 2%. Voor de omvang van de financieringsbehoefte wordt verwezen naar de paragraaf financiering. Voor kortlopende financiering is rekening gehouden met een rente van 1,5%.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (hierna: Vpb). De activiteiten zijn onderworpen aan de Vpb, indien en voor zover zij een onderneming drijven. Een (cluster van) activiteit (en) vormt een onderneming voor de Vpb wanneer aan de volgende drie cumulatieve criteria wordt voldaan.

1. er is sprake van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, en;
2. er is sprake van deelname aan het economisch verkeer, en;
3. er wordt winst beoogd (het winstoogmerk wordt geacht reeds aanwezig te zijn indien structureel overschotten worden behaald of als incidenteel overschotten worden behaald en in concurrentie wordt getreden).

In 2017 is met de Belastingdienst overeengekomen dat VRZ geen activiteiten uitvoert die vpb-plichtig zijn. Jaarlijks beoordeelt VRZ intern of dit nog steeds het geval is.

Onvoorzien

De post onvoorzien bedraagt € 50.000. Het betreft een meerjarig incidentele post bedoeld voor onvoorziene incidentele uitgaven of voor het één jaar dekken van structurele uitgaven.

Deel 2.2: Overzicht van baten en lasten en de toelichting

2.2.1 Totaaloverzicht op economische categorie, inclusief meerjarenraming

	Begroting: 2024	Begroting: 2025	Begroting: 2026	Begroting: 2027
Saldo van baten en lasten	**290.700**	**49.800**	**150.600**	**11.400**
Lasten	**43.704.110**	**44.551.010**	**46.091.765**	**46.518.987**
110 Salarissen en sociale lasten	25.806.282	25.874.282	25.924.982	26.042.593
210 Belastingen	158.600	158.600	158.600	158.600
351 Ingeleend personeel	260.600	37.800	37.800	37.800
380 Overige goederen en diensten	12.737.244	12.904.035	13.264.184	13.011.673
433 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	851.580	847.380	843.180	838.880
436 Inkomensoverdrachten - overige overheden	486.738	486.738	486.738	486.738
510 Rente	328.300	628.300	996.200	1.200.200
730 Afschrijvingen	3.074.766	3.613.875	4.380.081	4.742.503
Baten	**-43.413.410**	**-44.501.210**	**-45.941.165**	**-46.507.587**
352 Uitgeleend personeel	-18.700	-18.700	-18.700	-18.700
380 Overige goederen en diensten	-285.000	-285.000	-285.000	-285.000
431 Inkomensoverdrachten - Rijk	-8.788.089	-9.277.448	-9.583.297	-9.583.297
432 Inkomensoverdrachten - gemeenten	-34.045.621	-34.644.062	-35.778.168	-36.344.590
436 Inkomensoverdrachten - overige overheden	-276.000	-276.000	-276.000	-276.000
Mutaties reserves	**-290.700**	**-49.800**	**-150.600**	**-11.400**
Baten	**-290.700**	**-49.800**	**-150.600**	**-11.400**
710 Mutaties reserves	-290.700	-49.800	-150.600	-11.400
Eindtotaal	**0**	**0**	**0**	**0**

2.2.2 Totaaloverzicht per programma, inclusief meerjarenraming

	Begroting: 2024	Begroting: 2025	Begroting: 2026	Begroting: 2027
Saldo van baten en lasten	**290.700**	**49.800**	**150.600**	**11.400**
Lasten	**43.704.110**	**44.551.010**	**46.091.765**	**46.518.987**
1 Programma Toekomstbestendige brandweerzorg	28.150.720	28.375.853	29.314.918	29.762.245
2 Programma Voorbereide crisisorganisatie	5.958.163	6.480.222	6.837.197	6.863.840
3 Overhead / bedrijfsvoering	9.625.227	9.724.935	9.969.650	9.922.902
4 Algemene dekkingsmiddelen	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
5 Onvoorzien	50.000	50.000	50.000	50.000
Baten	**-43.413.410**	**-44.501.210**	**-45.941.165**	**-46.507.587**
1 Programma Toekomstbestendige brandweerzorg	-561.000	-561.000	-561.000	-561.000
2 Programma Voorbereide crisisorganisatie	-18.700	-18.700	-18.700	-18.700
3 Overhead / bedrijfsvoering	0	0	0	0
4 Algemene dekkingsmiddelen	-42.833.710	-43.921.510	-45.361.465	-45.927.887
5 Onvoorzien	0	0	0	0
Mutaties Reserves	**-290.700**	**-49.800**	**-150.600**	**-11.400**
Eindtotaal	**0**	**0**	**0**	**0**

2.2.3 Specificatie per programma naar economische categorie, inclusief meerjarenraming

	Begroting: 2024	Begroting: 2025	Begroting: 2026	Begroting: 2027
Saldo van baten en lasten	**290.700**	**49.800**	**150.600**	**11.400**
1 Programma Toekomstige brandweerzorg	**27.589.720**	**27.814.853**	**28.753.918**	**29.201.245**
Lasten	**28.150.720**	**28.375.853**	**29.314.918**	**29.762.245**
110 Salarissen en sociale lasten	16.150.850	16.125.650	16.120.350	16.154.161
210 Belastingen	147.600	147.600	147.600	147.600
351 Ingeleend personeel	222.800	0	0	0
380 Overige goederen en diensten	7.721.374	7.393.806	7.318.106	7.195.595
433 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	614.100	609.900	605.700	601.400
436 Inkomensoverdrachten - overige overheden	245.238	245.238	245.238	245.238
510 Rente	289.400	572.100	914.800	1.114.900
730 Afschrijvingen	2.759.358	3.281.559	3.963.124	4.303.351
Baten	**-561.000**	**-561.000**	**-561.000**	**-561.000**
380 Overige goederen en diensten	-285.000	-285.000	-285.000	-285.000
436 Inkomensoverdrachten - overige overheden	-276.000	-276.000	-276.000	-276.000
2 Programma Voorbereide crisisorganisatie	**5.939.463**	**6.461.522**	**6.818.497**	**6.845.140**
Lasten	**5.958.163**	**6.480.222**	**6.837.197**	**6.863.840**
110 Salarissen en sociale lasten	3.209.983	3.241.983	3.252.183	3.265.483
351 Ingeleend personeel	32.600	32.600	32.600	32.600
380 Overige goederen en diensten	2.267.947	2.757.306	3.063.155	3.063.155
433 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	237.480	237.480	237.480	237.480
436 Inkomensoverdrachten - overige overheden	179.000	179.000	179.000	179.000
510 Rente	2.900	3.600	4.200	6.000
730 Afschrijvingen	28.253	28.253	68.579	80.122
Baten	**-18.700**	**-18.700**	**-18.700**	**-18.700**
352 Uitgeleend personeel	-18.700	-18.700	-18.700	-18.700
3 Overhead / bedrijfsvoering	**9.625.227**	**9.724.935**	**9.969.650**	**9.922.902**
Lasten	**9.625.227**	**9.724.935**	**9.969.650**	**9.922.902**
110 Salarissen en sociale lasten	6.525.449	6.586.649	6.632.449	6.702.949
210 Belastingen	11.000	11.000	11.000	11.000
351 Ingeleend personeel	5.200	5.200	5.200	5.200
380 Overige goederen en diensten	2.697.923	2.702.923	2.832.923	2.702.923
436 Inkomensoverdrachten - overige overheden	62.500	62.500	62.500	62.500
510 Rente	36.000	52.600	77.200	79.300
730 Afschrijvingen	287.155	304.063	348.378	359.030
4 Algemene dekkingsmiddelen	**-42.913.710**	**-44.001.510**	**-45.441.465**	**-46.007.887**
Lasten	**-80.000**	**-80.000**	**-80.000**	**-80.000**
110 Salarissen en sociale lasten	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Baten	**-42.833.710**	**-43.921.510**	**-45.361.465**	**-45.927.887**
431 Inkomensoverdrachten - Rijk	-8.788.089	-9.277.448	-9.583.297	-9.583.297
432 Inkomensoverdrachten - gemeenten	-34.045.621	-34.644.062	-35.778.168	-36.344.590
5 Onvoorzien	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**
Lasten	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**
380 Overige goederen en diensten	50.000	50.000	50.000	1.050.000
Mutaties Reserves	**-290.700**	**-49.800**	**-150.600**	**-11.400**
1 Programma Toekomstige brandweerzorg	**-290.700**	**-49.800**	**-15.600**	**-11.400**
Baten	**-290.700**	**-49.800**	**-15.600**	**-11.400**
710 Mutaties reserves	-290.700	-49.800	-15.600	-11.400
3 Overhead / bedrijfsvoering	**0**	**0**	**-135.000**	**0**
Baten	**0**	**0**	**-135.000**	**0**
710 Mutaties reserves	0	0	-135.000	0
Eindtotaal	**0**	**0**	**0**	**0**

2.2.4 Overzicht met vergelijkende cijfers uit de concept-jaarrekening 2022 en de begroting 2023

Overzicht met vergelijkende cijfers uit de concept-jaarrekening 2022 en de begroting 2023

Er is geen overzicht opgenomen met vergelijkende cijfers per programma omdat de programma-indeling in de programmabegroting 2023 is gewijzigd ten opzichte van die in de jaarrekening 2022. Aanvullend is een overzicht opgenomen met vergelijkende cijfers uit de programmabegroting 2023, de 1e begrotingswijziging 2023 en de programmabegroting 2024.

		Jaarrekening: 2022 (concept) *	Programma Begroting: 2023	Programma Begroting: 2024
Saldo van baten en lasten		**1.689.036**	**525.400**	**290.700**
Lasten		**39.316.595**	**38.750.877**	**43.704.110**
110	Salarissen en sociale lasten	22.980.825	23.603.600	25.806.282
210	Belastingen	152.296	150.900	158.600
351	Ingeleend personeel	283.464	275.400	260.600
380	Overige goederen en diensten	10.477.583	9.981.291	12.737.244
433	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	870.604	720.500	851.580
436	Inkomensoverdrachten - overige overheden	420.932	410.800	486.738
442	Kapitaaloverdrachten - gemeenten	0	97.500	0
510	Rente	327.564	280.800	328.300
720	Mutaties voorzieningen	337.312	0	0
730	Afschrijvingen	3.466.015	3.230.086	3.074.766
Baten		**-37.627.560**	**-38.225.477**	**-43.413.410**
352	Uitgeleend personeel	-98.784	-17.700	-18.700
360	Huren	-850	0	0
380	Overige goederen en diensten	-1.030.081	-269.700	-285.000
431	Inkomensoverdrachten - Rijk	-7.023.670	-6.799.561	-8.788.089
432	Inkomensoverdrachten - gemeenten	-29.162.152	-30.862.516	-34.045.621
433	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	1.000	0	0
436	Inkomensoverdrachten - overige overheden	-306.000	-276.000	-276.000
438	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-2.732	0	0
510	Rente	-4.291	0	0
Mutaties Reserves		**-1.075.305**	**-525.400**	**-290.700**
Lasten		**430.338**	**0**	**0**
710	Mutaties reserves	430.338	0	0
Baten		**-1.505.643**	**-525.400**	**-290.700**
710	Mutaties reserves	-1.505.643	-525.400	-290.700
Eindtotaal		**613.731**	**0**	**0**

*) De jaarrekening 2022 van VRZ is nog niet vastgesteld. Deze cijfers kunnen nog wijzigen.

Overzicht met vergelijkende cijfers per programma begroting 2023

	Programma Begroting: 2023	Begroting 2023 na 1e wijziging	Programma Begroting: 2024
Saldo van baten en lasten	**525.400**	**1.659.238**	**290.700**
1 Programma Toekomstige brandweerzorg	**25.224.923**	**26.288.562**	**27.589.720**
Lasten	**25.770.623**	**26.850.062**	**28.150.720**
110 Salarissen en sociale lasten	14.733.500	14.878.516	16.150.850
210 Belastingen	141.500	145.500	147.600
351 Ingeleend personeel	239.300	162.200	222.800
380 Overige goederen en diensten	6.429.841	7.634.596	7.721.374
433 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	720.500	685.465	614.100
436 Inkomensoverdrachten - overige overheden	206.600	225.438	245.238
442 Kapitaaloverdrachten - gemeenten	97.500	0	0
510 Rente	250.600	250.600	289.400
730 Afschrijvingen	2.951.282	2.867.747	2.759.358
Baten	**-545.700**	**-561.500**	**-561.000**
380 Overige goederen en diensten	-269.700	-285.500	-285.000
436 Inkomensoverdrachten - overige overheden	-276.000	-276.000	-276.000
2 Programma Voorbereide crisisorganisatie	**3.962.563**	**5.598.790**	**5.939.463**
Lasten	**3.980.263**	**5.616.490**	**5.958.163**
110 Salarissen en sociale lasten	2.954.400	2.954.400	3.209.983
351 Ingeleend personeel	31.100	31.100	32.600
380 Overige goederen en diensten	803.000	2.265.508	2.267.947
433 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	0	172.400	237.480
436 Inkomensoverdrachten - overige overheden	167.300	167.300	179.000
510 Rente	800	800	2.900
730 Afschrijvingen	23.663	24.982	28.253
Baten	**-17.700**	**-17.700**	**-18.700**
352 Uitgeleend personeel	-17.700	-17.700	-18.700
3 Overhead / bedrijfsvoering	**9.139.991**	**9.079.812**	**9.625.227**
Lasten	**9.139.991**	**9.079.812**	**9.625.227**
110 Salarissen en sociale lasten	6.055.700	6.171.900	6.525.449
210 Belastingen	9.400	9.400	11.000
351 Ingeleend personeel	5.000	5.000	5.200
380 Overige goederen en diensten	2.748.450	2.571.550	2.697.923
436 Inkomensoverdrachten - overige overheden	36.900	36.900	62.500
510 Rente	29.400	29.400	36.000
730 Afschrijvingen	255.141	255.662	287.155
4 Algemene dekkingsmiddelen	**-37.852.077**	**-39.357.926**	**-42.913.710**
Lasten	**-190.000**	**-168.755**	**-80.000**
110 Salarissen en sociale lasten	-140.000	-140.000	-80.000
380 Overige goederen en diensten	-50.000	-28.755	0
Baten	**-37.662.077**	**-39.189.171**	**-42.833.710**
431 Inkomensoverdrachten - Rijk	-6.799.561	-8.326.655	-8.788.089
432 Inkomensoverdrachten - gemeenten	-30.862.516	-30.862.516	-34.045.621
5 Onvoorzien	**50.000**	**50.000**	**50.000**
Lasten	**50.000**	**50.000**	**50.000**
380 Overige goederen en diensten	50.000	50.000	50.000
Mutaties Reserves	**-525.400**	**-1.659.238**	**-290.700**
1 Programma Toekomstige brandweerzorg	**-390.400**	**-1.586.636**	**-290.700**
Baten	**-390.400**	**-1.586.636**	**-290.700**
710 Mutaties reserves	-390.400	-1.586.636	-290.700
2 Programma Voorbereide crisisorganisatie	**0**	**-55.602**	**0**
Baten	**0**	**-55.602**	**0**
710 Mutaties reserves	0	-55.602	0

	Programma Begroting: 2023	Begroting 2023 na 1e wijziging	Programma Begroting: 2024
3 Overhead / bedrijfsvoering	**-135.000**	**-17.000**	**0**
Baten	**-135.000**	**-17.000**	**0**
710 Mutaties reserves	-135.000	-17.000	0
Eindtotaal	**0**	**0**	**0**

2.2.5 Incidentele lasten per programma

Het overzicht incidentele lasten en baten geeft inzicht in de mate waarin er sprake is van structureel evenwicht of een reëel sluitende begroting. Dit houdt in dat structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Incidentele lasten mogen worden gedekt door incidentele baten, waaronder onttrekkingen aan de reserves. Het gaat hier om een indicatie van de incidentele baten en lasten.

In onderstaand overzicht is er in 2024 sprake van structureel evenwicht. Tegenover als incidenteel aangemerkte baten staan voldoende als incidenteel aangemerkte lasten, met andere woorden de structurele lasten zijn lager dan de structurele baten.

In 2024 worden lagere afschrijvingslasten verwacht dan in eerdere begrotingen opgenomen (€ 3,8 mln.). De ontstane financiële ruimte in 2024 mag daarom alleen voor incidentele zaken worden uitgegeven, immers vanaf 2025 is volgens de ramingen de ruimte weer nodig voor dekking van de oplopende kapitaallasten.

De meerjarenraming laat oplopende personeelslasten zien als gevolg van de normale doorgroei ‘in het salarisgebouw’ en de doorgroei naar uitloopschalen (na 5 jaar beloning in het maximum van de functieschaal). Om deze lasten in de toekomst te kunnen dekken zijn sommige lasten in eerdere jaren als incidenteel opgenomen. Deze moeten worden afgebouwd.

	Begroting: 2024	Begroting: 2025	Begroting: 2026	Begroting: 2027
Saldo van baten en lasten	**975.000**	**206.100**	**216.400**	**-22.900**
1 Programma Toekomstige brandweerzorg	**925.000**	**156.100**	**31.400**	**-72.900**
Lasten				
110 Salarissen en sociale lasten	238.700	37.500	0	0
351 Ingeleend personeel	222.800	0	0	0
380 Overige goederen en diensten	523.700	183.000	100.000	0
433 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	14.800	10.600	6.400	2.100
Baten				
436 Inkomensoverdrachten - overige overheden	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
3 Overhead / bedrijfsvoering	**0**	**0**	**135.000**	**0**
Lasten				
380 Overige goederen en diensten	0	0	135.000	0
5 Onvoorzien	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**
Lasten				
380 Overige goederen en diensten	50.000	50.000	50.000	50.000
Mutaties Reserves	**-281.500**	**-40.600**	**-141.400**	**-2.200**
1 Programma Toekomstige brandweerzorg	**-281.500**	**-40.600**	**-6.400**	**-2.200**
Baten				
710 Mutaties reserves	-281.500	-40.600	-6.400	-2.200
3 Overhead / bedrijfsvoering	**0**	**0**	**-135.000**	**0**
Baten				
710 Mutaties reserves	0	0	-135.000	0
Eindtotaal	**693.500**	**165.500**	**75.000**	**-25.100**

In paragraaf 2.3.3 Verwachte stand en verloop van de reserves is een toelichting opgenomen op de projecten die ten laste van de reserves worden uitgevoerd. Andere incidentele lasten worden hieronder toegelicht:

Onderhoud brandweermaterieel en -materiaal
Er is in 2022 (net als in 2018 , 2019 , 2020 en 2021) meer onderhoud uitgevoerd dan begroot. Dit hangt samen met de ouderdom van de activa. Deze nadelen zijn in de jaarrekeningen als incidenteel gekwalificeerd, omdat het investeringsplan voorziet in de vervanging van veel activa. In 2024 is € 317.500 incidenteel ingezet om het onderhoudsbudget voor brandweermaterieel en -materiaal te verhogen. In 2025 en 2026 is respectievelijk € 83.000 en € 100.000 opgenomen.

Informatie gestuurd werken
Voor verdieping/inbedding/integratie van het materieelbeheersysteem in het datawarehouse is € 31.000 incidenteel opgenomen in 2024.

Uitrol operationele uniform
In de periode 2023 t/m 2025 zal het nieuwe operationele (brandweer)uniform gefaseerd worden uitgerold. In 2024 en 2025 is hiervoor incidenteel € 100.000 extra opgenomen conform de planning.

Inkoopondersteuning
Het investeringsplan voorziet in de vervanging van veel activa (zie paragraaf 2.3.4 Investeringsplan 2023 t/m 2027). Voor ondersteuning bij het voorbereiden van Europese aanbestedingen en andere inkooptrajecten is in 2024 € 102.800 opgenomen.

Bijdrage tunneltraining
Meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een toekenningsbesluit worden beschouwd als incidentele baten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar. Het betreft in 2024 alleen de bijdrage van de NV Westerscheldetunnel voor de tunneltraining (€ 75.000). Deze bijdrage is opgenomen in de risicoparagraaf met een laag risico. Indien deze bijdrage wordt beëindigd is VRZ genoodzaakt de activiteiten die met deze middelen worden uitgevoerd stop te zetten en/of ombuigingen te realiseren.

Onvoorzien
De post onvoorzien van € 50.000. Het betreft een meerjarig incidentele post bedoeld voor onvoorziene incidentele uitgaven of voor het één jaar dekken van structurele uitgaven.

Deel 2.3: Uiteenzetting financiële positie

2.3.1 Prognose begin- en eindbalans 2023 t/m 2027

Activa

Omschrijving	Eind 2022 *	Eind 2023	Eind 2024	Eind 2025	Eind 2026	Eind 2027
Activa						
Vaste activa						
Materiële vaste activa	**23.423.466**	**23.587.470**	**29.896.878**	**40.677.201**	**45.703.002**	**48.332.921**
Investeringsplan	0	3.312.394	9.384.174	14.394.198	9.405.882	7.372.422
Afschrijvingen	0	-3.148.390	-3.074.766	-3.613.875	-4.380.081	-4.742.503
Vlottende activa						
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan een jaar	1.016.427	1.016.427	1.016.427	1.016.427	1.016.427	1.016.427
Schatkistbankieren	6.911.160	6.911.160	3.254.114	-2.679.798	-2.843.725	-2.878.930
Verwachte mutatie	0	-3.657.046	-5.933.912	-163.927	-35.205	-100.023
Overige overlopende activa	536.778	536.778	536.778	536.778	536.778	536.778
Liquide middelen	11.049	11.049	11.049	11.049	11.049	11.049
Totaal vlottende activa	**8.475.414**	**4.818.368**	**-1.115.544**	**-1.279.471**	**-1.314.676**	**-1.414.699**
Totaal activa	**31.898.880**	**28.405.838**	**28.781.334**	**39.397.730**	**44.388.326**	**46.918.222**

*) De jaarrekening 2022 van VRZ is nog niet vastgesteld. Deze cijfers kunnen nog wijzigen.

Passiva

Omschrijving	Eind 2022 *	Eind 2023	Eind 2024	Eind 2025	Eind 2026	Eind 2027
Passiva						
Vaste passiva						
Eigen Vermogen						
Algemene reserve	1.408.296	532.566	332.566	332.566	332.566	332.566
Bestemmingsreserve	1.831.358	434.120	343.420	293.620	143.020	131.720
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	-613.730					
Subtotaal eigen vermogen	**2.625.924**	**966.686**	**675.986**	**626.186**	**475.586**	**464.286**
Voorzieningen	337.312	337.312	337.312	337.312	337.312	337.312
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	23.774.118	21.940.314	20.106.510	20.522.706	29.913.902	34.205.098
Financieringsbehoefte	0	0	2.500.000	12.750.000	8.500.000	6.750.000
	24.111.430	**22.277.626**	**22.943.822**	**33.610.018**	**38.751.214**	**41.292.410**
Totaal vaste passiva	**26.737.354**	**23.244.312**	**23.619.808**	**34.236.204**	**39.226.800**	**41.756.696**
Vlottende passiva						
rentetypische looptijd korter dan	4.428.573	4.428.573	4.428.573	4.428.573	4.428.573	4.428.573
Overlopende passiva met een specifiek bestedingsdoel	683.486	683.486	683.486	683.486	683.486	683.486
Overige overlopende passiva	49.467	49.467	49.467	49.467	49.467	49.467
Totaal vlottende passiva	**5.161.526**	**5.161.526**	**5.161.526**	**5.161.526**	**5.161.526**	**5.161.526**
Totaal passiva	**31.898.880**	**28.405.838**	**28.781.334**	**39.397.730**	**44.388.326**	**46.918.222**

*) De jaarrekening 2022 van VRZ is nog niet vastgesteld. Deze cijfers kunnen nog wijzigen.

Toelichting

De komende jaren is er sprake van een fors investeringsprogramma. Hiervoor wordt verwezen naar bijlage 2.3.4. De boekwaarde van de activa stijgt daardoor van € 23,4 mln. eind 2022 naar circa € 48,3 mln. eind 2027. De lange termijnschulden van VRZ nemen mede hierdoor toe van € 23,7 mln. eind 2022 naar circa € 41,6 mln. De stijging van de lange termijn schulden is geringer dan de stijging van de boekwaarde van de activa, vooral omdat er eind 2022 nog € 6,9 mln. beschikbaar is (schatkistbankieren).

Voor de stand en het verloop van de reserves wordt verwezen naar paragraaf 2.3.3.

2.3.2 Geprognosticeerde EMU-saldo

Omschrijving	2023 x € 1000,- Volgens gewijzigde begroting 2023	2024 x € 1000,- Volgens begroting 2024	2025 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2024	2026 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2024	2027 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2024
1. Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel	-1.659	-291	-50	-151	-11
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	164	6.309	10.780	5.025	2.629
3. Mutatie voorzieningen					
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)					
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa					
Berekend EMU-saldo	**-1.823**	**-6.600**	**-10.830**	**-5.176**	**-2.640**

2.3.3 Verwachte stand en verloop van de reserves 2023 t/m 2027

Na de 1e begrotingswijziging 2023 zijn de volgende toevoegingen en onttrekkingen opgenomen in de begroting 2023 en 2024.

Algemene reserve

		Begroting 2024-2027			
	B2023 na wijz	B2024	B2025	B2026	B2027
Algemene reserve					
Saldo aan het begin van het jaar *)	**€ 794.566**				
Onttrekkingen	**€ 262.000**	**€ 200.000**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Programmamanagement brandweer 2030	€ 200.000	€ 200.000			
Frictiekosten brandweerpost Heinkenszand	€ 0				
Frictiekosten brandweerpost Goes-West	€ 0				
Schuimblusproblematiek fase 2 en 3	€ 62.000				
Saldo aan het eind van het jaar	**€ 532.566**	**€ 332.566**	**€ 332.566**	**€ 332.566**	**€ 332.566**
Totaal algemene reserve					

*) De jaarrekening 2022 van VRZ is nog niet vastgesteld. Deze cijfers kunnen nog wijzigen.

Bestemmingsreserves

		Begroting 2024-2027			
	B2023 na wijz	B2024	B2025	B2026	B2027
Reserve Transitie					
Saldo aan het begin van het jaar	**€ 77.799**				
Onttrekkingen	**€ 77.799**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Extra kosten hoofdstructuur brw.	€ 36.825				
Kwaliteitsslag ITR	€ 23.974				
Kwaliteitszorg/organisatiescan	€ 17.000				
Saldo aan het eind van het jaar	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

		Begroting 2024-2027			
	B2023 na wijz	B2024	B2025	B2026	B2027
Reserve Vernieuwing					
Saldo aan het begin van het jaar	**€ 58.462**				
Onttrekkingen	**€ 58.462**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Visie op brandweerzorg	€ 8.411				
DBK en geo-informatie	€ 6.548				
Arbo-processen Brandweer (PvA RIE)	€ 11.867				
Extra kosten hoofdstructuur brandweer	€ 15.001				
Incidentele kosten MOTO-beleidsplan	€ 16.635				
Saldo aan het eind van het jaar	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

		Begroting 2024-2027			
	B2023 na wijz	B2024	B2025	B2026	B2027
Reserve Meldkamer					
Saldo aan het begin van het jaar	**€ 486.665**				
Onttrekkingen	**€ 221.065**	**€ 81.500**	**€ 40.600**	**€ 141.400**	**€ 2.100**
Frictiekosten: woon-werkvekeer BoZ	€ 17.000	€ 14.800	€ 10.600	€ 6.400	€ 2.100
Frictiekosten: meerjarige kwaliteitsslag OCB incl procesaansluitingen brw.	€ 137.365				
Frictiekosten: Verbouwing GMZ	€ 0			€ 135.000	
Dekking structurele desintegratiekosten	€ 66.700	€ 66.700	€ 30.000		
Saldo aan het eind van het jaar	**€ 265.600**	**€ 184.100**	**€ 143.500**	**€ 2.100**	**€ 0**

		Begroting 2024-2027			
	B2023 na wijz	B2024	B2025	B2026	B2027
Reserve Crisisorganisatie					
Saldo aan het begin van het jaar	**€ 79.498**				
Onttrekkingen	**€ 79.498**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Programma Vakbekwaamheid hoofdstructuur crisisbeheersing	€ 38.967				
Implementatie Leidraad Grootschalig brandweeroptreden	€ 40.531				
Saldo aan het eind van het jaar	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

		Begroting 2024-2027			
	B2023 na wijz	B2024	B2025	B2026	B2027
Reserve uitgestelde activiteiten					
Saldo aan het begin van het jaar	**€ 244.055**				
Onttrekkingen	**€ 244.055**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Schuimblusproblematiek fase 1	€ 90.055				
Dienstkleding	€ 154.000				
Saldo aan het eind van het jaar	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

		Begroting 2024-2027			
	B2023 na wijz	B2024	B2025	B2026	B2027
Reserve Impulsgelden operationele leiding brandweer					
Saldo aan het begin van het jaar	**€ 276.820**				
Onttrekkingen	**€ 276.820**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Voltijdsofficiersopleidingen	€ 276.820				
Saldo aan het eind van het jaar	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

		Begroting 2024-2027			
	B2023 na wijz	B2024	B2025	B2026	B2027
Reserve Maritieme Veiligheid					
Saldo aan het begin van het jaar	**€ 430.338**				
Onttrekkingen	**€ 430.338**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Maritieme Veiligheid Algemeen	€ 280.338				
Maritieme Veiligheid Vakbekwaamheid	€ 150.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo aan het eind van het jaar	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

		Begroting 2024-2027			
	B2023 na wijz	B2024	B2025	B2026	B2027
Reserve dekking afschrijving					
Saldo aan het begin van het jaar	**€ 177.720**				
Onttrekkingen	**€ 9.200**	**€ 9.200**	**€ 9.200**	**€ 9.200**	**€ 9.200**
Reserve afschrijving brandweer					
Dekking afschrijvingen verbouwing kazerne Stromenweg	€ 5.600	€ 5.600	€ 5.600	€ 5.600	€ 5.600
Dekking afschrijvingen verbouwing kazerne Borssele	€ 3.600	€ 3.600	€ 3.600	€ 3.600	€ 3.600
Saldo aan het eind van het jaar	**168.520**	**159.320**	**150.120**	**140.920**	**131.720**
Totaal bestemmingsreserves aan het begin van het jaar	**€ 1.831.357**	**€ 434.120**	**€ 343.420**	**€ 293.620**	**€ 143.020**
Totaal toevoegingen bestemmingsreserves	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Totaal onttrekkingen bestemmingsreserves	**€ 1.397.237**	**€ 90.700**	**€ 49.800**	**€ 150.600**	**€ 11.300**
Totaal bestemmingsreserves aan het eind van het jaar	**€ 434.120**	**€ 343.420**	**€ 293.620**	**€ 143.020**	**€ 131.720**
Totaal reserves aan het begin van het jaar	**€ 2.625.923**	**€ 966.686**	**€ 675.986**	**€ 626.186**	**€ 475.586**
Totaal toevoegingen reserves	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Totaal onttrekkingen reserves	**€ 1.659.237**	**€ 290.700**	**€ 49.800**	**€ 150.600**	**€ 11.300**
Totaal reserves aan het eind van het jaar	**€ 966.686**	**€ 675.986**	**€ 626.186**	**€ 475.586**	**€ 464.286**

Algemene reserve

Programma-management Brandweerzorg 2030
De capaciteit om de aansturing van het programma Brandweerzorg 2030 ten uitvoer te brengen wordt intern gevonden. Dit heeft als consequentie dat er andere functies vrij komen, die opnieuw (deels) ingevuld moeten worden. Deze kosten kunnen niet binnen de bestaande structurele begroting worden opgelost. Financiële dekking voor de jaren 2022 t/m 2024 (samen € 600.000) wordt gerealiseerd uit de algemene reserve.

Reserve Meldkamer (Operationeel Centrum Brandweer, OCB)

Reiskosten woon-werkverkeer
Er is sprake van tijdelijke reiskosten woon-werkverkeer in de periode 2020-2027. De komende jaren kan hierdoor nog sprake zijn van hogere kosten.

Aanpassing Segeerssingel 10 Middelburg
Medio 2020 is de Meldkamer Zeeland-Brabant gehuisvest in Bergen op Zoom. Een vleugel van de Segeerssingel 10 staat sindsdien leeg. In de reserve Meldkamer is een bedrag van € 135.000 gereserveerd om deze vleugel te verbouwen (zie ook paragraaf onderhoud kapitaalgoederen).

Desintegratiekosten
De loonkosten van één medewerker worden tot aan pensionering incidenteel gedekt uit de reserve meldkamer. De kosten bedragen € 230.100 in de periode 2022 t/m 2025.

Meerjarige kwaliteitsslag meldkamer incl. procesaansluitingen VRZ (incidenteel)
Ter voorbereiding op de ontvlechting van de meldkamerfunctie binnen de VRZ en het samen met VR MWB vormgeven van een nieuwe meldkamer is een bestemmingsreserve gecreëerd. Het einddoel is nog niet bereikt. Processen moeten verder worden geoptimaliseerd en in gezamenlijkheid worden ingeregeld, samenwerking moet worden verbeterd en veel aspecten op inhoudelijk vlak vragen om verdieping. Langs een aantal sporen wordt een verbetering voorgesteld om het gewenste niveau te bereiken.

Proces melding & alarmering
De processen melding & alarmering behoeven actualisatie en zijn momenteel onvoldoende beschreven en vastgesteld. De aansluiting bij OCB en MWB vraagt ook na reorganisatie van brandweer MWB om hernieuwde aandacht.

Implementatie dynamisch alarmeren
Om de beheersactiviteit te beheersen en anderzijds flexibel te zijn in de wijze waarop het dekkingsplan wordt doorvertaald naar alarmering en inrichting van meldkamersystemen is het belangrijk om systemen nieuw in te regelen. Daarnaast heeft brandweer MWB het initiatief genomen om te starten met ‘dynamisch alarmeren’. Dit systeem en werkwijze voorziet in de behoefte om dynamisch om te gaan met paraatheid in de regio zonder daarbij extra beheerlast te creëren.

GROS-alarmeringen
Veelvuldig verlopen grensoverschrijdende alarmeringen niet naar behoren. Ook Brandweer Midden- en West-Brabant investeert in verbetering hiervan. Om in gezamenlijkheid een verbetering te realiseren wordt projectmatig gewerkt aan een nieuwe grensoverschrijdende alarmeringsregeling.

Samenwerking - relatie - verhoudingen verbeteren
De samenwerking tussen meldkamer, werkveld en ondersteunende afdeling kan worden verbeterd. Het is hard nodig hierin te investeren met begrip voor de verschillende bloedgroepen en culturen.

Voorgesteld wordt om programmatisch te werken aan verbetering van de samenwerking gespreid over twee jaar.

Reserve dekking afschrijving

De kazernes Middelburg Stromenweg (€ 140.000) en Borssele (€ 90.000) zijn verbouwd, samen voor circa € 230.000. De afschrijvingslasten van € 9.200 per jaar worden uit deze reserve gedekt.

2.3.4 Investeringsplan 2023 t/m 2027

Afschrijvingstermijnen en vervanging

VRZ houdt bij aanschaf van kapitaalgoederen rekening met het eventueel vervangen van de kapitaalgoederen op termijn (vervangingsschema), zodat dit bij vervanging (over het algemeen) niet leidt tot hogere, onvoorziene lasten. Er is een onderscheid tussen investeringen met economisch nut en maatschappelijk nut. Alle investeringen van VRZ zijn van economisch nut. Op het investeringsplan staan alleen vervangingsinvesteringen en geen uitbreidingsinvesteringen. De kapitaalgoederen worden lineair afgeschreven. De (maximale) afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de 'Financiële verordening' van VRZ en in de uitgangspunten voor de begroting.

Het is moeilijk om vooraf de exacte technische levensduur van een kapitaalgoed te voorspellen, zeker wanneer dit een langere periode dan 10 jaar bedraagt. Wanneer er na verloop van tijd dusdanige correctieve werkzaamheden moeten worden uitgevoerd die niet meer in relatie staan tot de restwaarde moet er soms vroegtijdig worden afgestoten en vervangen. Omgekeerd kan het ook voorkomen dat er vervangen zou moeten worden terwijl de maximale technische levensduur nog niet is bereikt en er geen noemenswaardige problemen zijn. In deze situaties kan de vervanging soms worden uitgesteld en vooruit worden geschoven.

Het investeringsplan is gebaseerd op het huidige beleid. Binnen dit beleid is 1 op 1 vervanging voorzien om zo de operationele sterkte op peil te houden. Voor sommige activa wordt momenteel gewerkt aan nieuw beleid en daarnaast kunnen beleidsontwikkelingen binnen de brandweer gevolgen hebben voor dit vervangingsplan. Aanpassing/besluitvorming over het huidige beleid gaat vooraf aan aanpassing van het vervangingsplan.

Oplopende kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen

De komende jaren komt er een piek aan te vervangen (brandweer)voertuigen en -materiaal aan. Het niet doen van deze vervangingen leidt tot vermindering van de operationaliteit en de slagkracht van Brandweer Zeeland. De kapitaallasten zullen daarmee oplopen.

De verwachting in de begroting 2023 was dat de kapitaallasten zich in de toekomst om en nabij de € 5,5 mln. zouden stabiliseren (prijsniveau 2022 en een rekenrente van 2% voor de financieringsbehoefte). Bij de overdracht van budget voor de regionale brandweer aan de Veiligheidsregio in 2013 is rekening gehouden met een niveau van € 4,2 mln. aan kapitaallasten. Hierop zijn in het verleden bezuinigingen gerealiseerd in de vorm van een lagere marktrente (2%), verlenging van afschrijvingstermijnen en de invoer van restwaarden op voertuigen. Vervolgens is het budget in de begroting 2020 voor het eerst weer verhoogd, gedekt door een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Het kapitaallastenniveau in de meerjarenbegroting bedraagt vanaf toen ca. € 3,7 mln. Na indexatie in de begroting 2024 met 2,4% conform de VZG-richtlijn is dat € 3,8 mln.

Het meerjarig investeringsplan in de programmabegroting 2023 is opgesteld in verwachte prijzen 2022. Door de forse prijsstijgingen van o.a. energie, grondstoffen, chips en halffabricaten die momenteel aan de orde zijn, zullen de geraamde investeringsbudgetten niet meer toereikend zijn.

Ook de kapitaalmarktrente loopt momenteel op. De ECB heeft in korte tijd een aantal renteverhogingen doorgevoerd om de inflatie te beteugelen. De rekenrente voor de financieringsbehoefte in de VRZ-begroting is momenteel 2%. De 10-jaars marktrente is inmiddels tot 4% gestegen en zal, gelet op de inflatie, naar verwachting nog verder stijgen, waardoor bijstelling van deze rekenrente noodzakelijk is geworden.

De volgende correcties zijn uitgevoerd om tot een meer reëel plan te komen:

1. Correctie voor prijsinflatie voor de uit te voeren investeringen in 2023: 15%.
2. Correctie voor prijsinflatie voor de uit te voeren investeringen vanaf 2024: 20%.
3. Verhoging rekenrente financieringsbehoefte van 2% naar 4%

We ontvangen signalen van producenten en leveranciers dat levertijden flink oplopen. Deze ontwikkeling heeft invloed op de haalbaarheid van de huidige investeringsplanning. De investeringsplanning is gecontroleerd op haalbaarheid in de tijd. Veel projecten zijn om verschillende redenen (intern en extern) naar achteren verschoven in de tijd, ook uit de jaarschijf 2023, met als gevolg dat het kapitaallastenniveau vanaf 2024 onder het structurele begrotingsniveau kan blijven van € 3,8 mln. De gemeentelijke bijdrage voor 2024 hoeft hiervoor (in tegenstelling tot eerdere berichten) niet verhoogd te worden. Door de inflatie en de oplopende rente zullen op termijn de kapitaallasten oplopen van structureel ca, € 5,5 mln. (zie begroting 2023) naar ca. € 7 mln.

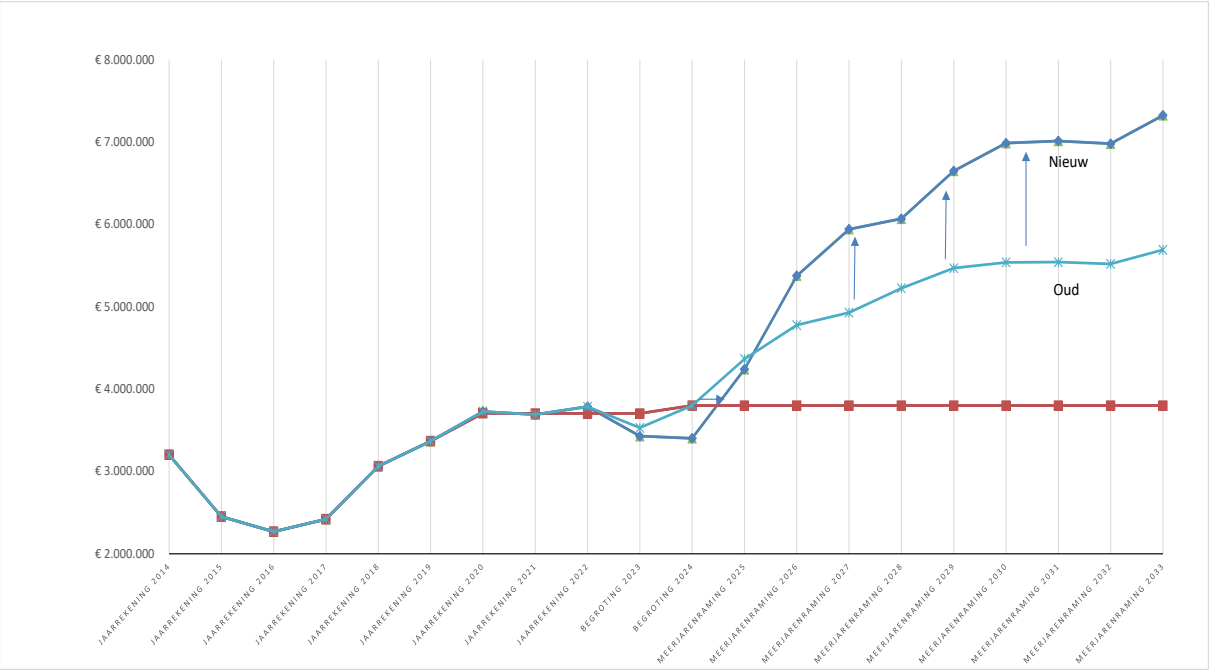

MIP, prijsniveau begroting 2023/2024	2023	2024	2025	2026	2027
Prijzen 2022 gecorrigeerd met 15% in 2023 en 20% vanaf 2024	Na wijz.	Programmabegroting 2024			
Bedrijfsvoering					
Hardware ICT	201.250	210.000	210.000	210.000	210.000
Hardware McMain	-	-	36.000	-	-
Telefoons	28.750	30.000	30.000	30.000	30.000
Precom-schermen	28.750	30.000	30.000	30.000	30.000
Inventaris kazernes	28.750	30.000	30.000	30.000	30.000
Inventaris nieuwe kazernes	138.000	168.000	-	-	-
Ipads op de voertuigen	6.831	46.728	1.584	31.680	27.720
Ipads ROL Brandweer	2.277	26.136	7.128	2.376	28.512
Energiebesparende maatregelen	14.720	-	-	-	180.000
Verbouwing Segeerssingel 10	115.000	-	664.656	-	-
Studio MOTO	-	-	42.000	-	-
Conferentiesysteem	-	-	18.000	-	-
Uitrukkleding					
Helmen (vervanging en instroom, 30x per jaar)	34.324	27.000	27.000	27.000	27.000
Brandweerlaarzen (ideaalcomplex, 1400x)	91.770	95.760	95.760	95.760	95.760
Bluskleding (vervanging en instroom, 30x per jaar)	34.500	36.000	36.000	36.000	1.680.000
Blushandschoenen (ideaalcomplex, 1400x)	24.150	25.200	25.200	25.200	25.200
Nucleaire veiligheidsmiddelen en gelaatsmaskers (aanschaf 2014)	172.500	-	-	-	-
Survivalsuits	-	-	-	30.000	-
Vuilwerkpakken	-	-	-	-	156.000
Ademlucht					
Ademluchtoestellen	8.971	-	-	-	-
Ademluchtmaskers	22.242	-	-	-	-
Brandweermateriaal					
Midlife vervanging van banden en straalpijpen	28.750	30.000	30.000	30.000	30.000
Pagers (1150 x Precom en 250 x Galaxy)	508.836	-	-	-	-
Explosie en CO-meters, incl testapparatuur	285.000	-	-	-	-
Hydraulisch redgereedschap (100x)	-	-	2.400.000	-	-
Testframe redgereedschap	-	-	60.000	-	-
Stralingsmeetapparatuur (126x) (ADOS-meter)	-	-	128.520	-	-
AED's (in totaal 75x)	40.480	-	57.600	-	17.280
Dompelpompen/WTS grootschalig brandweeroptreden	-	-	2.400.000	-	-
Dompelpompunits Terneuzen Koegors	-	-	330.000	-	-
HV1-container	-	-	-	612.000	-
Commando Haakarmbakken 4391 en 5391	-	-	660.000	-	-
Hefkussens / Bijzonder materiaal HV's/ Specialismen	15.200	48.000	-	-	-
Ibarc (C2000 + P2000)	57.500	60.000	60.000	60.000	60.000
Warmtebeeldcamera's	-	366.000	-	-	-
Redvesten (in totaal 1140x, 240x Zeevla vervangen in 2019)	-	162.000	162.000	-	86.400
Valbeveiligingssets	-	-	-	-	64.800
Handlampen oplaadbaar (in totaal 600x)	32.344	33.750	33.750	33.750	33.750
Waterhaakarmbak 4366 Goes	-	-	-	150.000	-
Vluchtmaskers (210x, aanschaf 2016)	-	-	-	66.780	-
Boot + trailer	51.750	-	-	-	-
Kettingzagen inclusief kleding	-	-	-	111.936	-
Werkplaatsinrichting MTL	-	-	-	240.000	-
Slangenwas- en persmachine	-	-	-	-	108.000
Voertuigen					
Tankautospuiten 6p (max. 7 per jaar)	-	-	3.780.000	3.780.000	3.780.000
Tankautospuiten 4x4 natuurbrand/industriebrand	-	3.300.000	-	-	-
Schuimblusvoertuigen (2x)	-	-	1.332.000	-	-
Bluswatertankwagens (5x)	-	1.950.000	-	-	-
Gaspakkenvoertuigen (2x)	287.500	-	-	-	-
Waterongevallenvoertuigen (4x)	575.000	-	-	-	-
Logistiek voertuigen (4x)	414.000	-	-	-	-
Haakarmvoertuigen	-	-	-	444.000	-
Haakarmvoertuigen met kraan	-	-	-	684.000	-
Redvoertuigen	-	2.100.000	1.050.000	-	-
Dienst- en piketbussen (10 jr.)	63.250	462.000	528.000	1.122.000	264.000
Dienstauto's (groot)	-	44.400	-	355.200	-
Dienstauto's (klein)	-	103.200	129.000	232.200	-
Hulpverleningsvoertuig	-	-	-	816.000	408.000
Verlichting- en noodstroomaggregaat Terneuzen	-	-	-	120.000	-
Totaal	**3.312.395**	**9.384.174**	**14.394.198**	**9.405.882**	**7.372.422**

Deel 2.4: Overzicht van baten en lasten per taakveld

Taakveld	Omschrijving taakveld	L/B	Ec. Cat.	Omschrijving categorie	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027
Taakveld 0.10 Mutaties reserves								
0.10	Mutaties reserves	Baten	710	Mutaties reserves	290.700	49.800	150.600	11.400
Subtotaal lasten Mutaties reserves					0	0	0	0
Subtotaal baten Mutaties reserves					290.700	49.800	150.600	11.400
Saldo Mutaties reserves					-290.700	-49.800	-150.600	-11.400
Taakveld 0.4 Overhead								
0.4	Overhead	Lasten	110	Salarissen en sociale lasten	6.525.449	6.586.649	6.632.449	6.702.949
0.4	Overhead	Lasten	210	Belastingen	11.000	11.000	11.000	11.000
0.4	Overhead	Lasten	351	Ingeleend personeel	5.200	5.200	5.200	5.200
0.4	Overhead	Lasten	380	Overige goederen en diensten	2.697.923	2.702.923	2.832.923	2.702.923
0.4	Overhead	Lasten	436	Inkomensoverdrachten - overige overheden	62.500	62.500	62.500	62.500
0.4	Overhead	Lasten	510	Rente	36.000	52.600	77.200	79.300
0.4	Overhead	Lasten	730	Afschrijvingen	287.155	304.063	348.378	359.030
Subtotaal lasten Overhead					9.625.227	9.724.935	9.969.650	9.922.902
Subtotaal baten Overhead					0	0	0	0
Saldo Overhead					9.625.227	9.724.935	9.969.650	9.922.902
Taakveld 0.5 Treasury								
0.5	Treasury	Lasten	510	Rente	0	0	0	0
Subtotaal lasten Treasury					0	0	0	0
Subtotaal baten Treasury					0	0	0	0
Saldo Treasury					0	0	0	0
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten								
0.8	Overige baten en lasten	Lasten	380	Overige goederen en diensten	50.000	50.000	50.000	50.000
Subtotaal lasten Overige baten en lasten					50.000	50.000	50.000	50.000
Subtotaal baten Overige baten en lasten					0	0	0	0
Saldo Overige baten en lasten					50.000	50.000	50.000	50.000
Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer								
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	110	Salarissen en sociale lasten	19.280.833	19.287.633	19.292.533	19.339.644
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	210	Belastingen	147.600	147.600	147.600	147.600
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	351	Ingeleend personeel	255.400	32.600	32.600	32.600
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	380	Overige goederen en diensten	9.989.321	10.151.112	10.381.261	10.258.750
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	433	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	851.580	847.380	843.180	838.880
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	436	Inkomensoverdrachten - overige overheden	424.238	424.238	424.238	424.238
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	510	Rente	292.300	575.700	919.000	1.120.900
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	730	Afschrijvingen	2.787.611	3.309.812	4.031.703	4.383.473
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Baten	352	Uitgeleend personeel	18.700	18.700	18.700	18.700
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Baten	380	Overige goederen en diensten	285.000	285.000	285.000	285.000
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Baten	431	Inkomensoverdrachten - Rijk	8.788.089	9.277.448	9.583.297	9.583.297
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Baten	432	Inkomensoverdrachten - gemeenten	34.045.621	34.644.062	35.778.168	36.344.590
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Baten	436	Inkomensoverdrachten - overige overheden	276.000	276.000	276.000	276.000
Subtotaal lasten Crisisbeheersing en brandweer					34.028.883	34.776.075	36.072.115	36.546.085
Subtotaal baten Crisisbeheersing en brandweer					43.413.410	44.501.210	45.941.165	46.507.587
Saldo Crisisbeheersing en brandweer					-9.384.527	-9.725.135	-9.869.050	-9.961.502
Totaal generaal lasten					43.704.110	44.551.010	46.091.765	46.518.987
Totaal generaal baten					43.704.110	44.551.010	46.091.765	46.518.987
Totaal generaal saldo					0	0	0	0